

Vi i LOP

Medlemsblad for
LOP – Landslaget for
offentlige pensjonister

NR. 2 – 2014 – Årg. 69

Før

LANDSMØTET 2014

Innhold

Lederen har ordet	3
Nytt fra sentralstyret	4
Før landsmøtet	5
Lokallagsledere mener	14
Pensjonsutvalget	17
Turutvalget	19
Ny sensor kan oppdage fall hjå eldre	20
Frimos fristelser	21
Lokallagssidene	22
Leserinnlegg	27
Medlemsfordeler	28
Sekretariatets spalte	29
Kryssord	30
LOP i eldreråd	31

Redaktørens lille hjørne

Kjære leser,

En gla' melding: LOP har for første gang på flere år en svak økning i medlemstallet, som leder Kjell Hellands skriver på side 3. En inspirasjon for lagene til lokal verving og det kommende sentralstyret!

I dette nummer gis landsmøtet mye plass primært til informasjon for deg som ikke er delegat, men opptatt av hva LOP skal arbeide med de neste tre årene. Du inviteres til nettdebatt!

Det er både spennende og vemodig med landsmøter. Å utmeisle arbeidet for de neste årene er spennende, likeledes å velge nye tillitsvalgte og å møte delegatene. Vemodet ligger i å ta farvel med mange styremedlemmer som har frasagt seg gjenvalg. Takk for godt samarbeid og hyggelig samvær til dere som fratrer – velkommen til dere som blir valgt!

Lokallagslederne er invitert til å si noe om hvilke saker som bør være viktige for LOP framover. Svarene som kom innen fristen, kan leses fra side 16.

Trondheim lokallag gratuleres med de første 60 år! (Se side 24.)

En ambisjon har vært å skrive en ny jubileumsartikkel om LOP (LOP historie datert 2003, revidert i 2005 ligger på nettsiden). Men det har vært mer enn vanskelig å finne relevant historisk tilleggsstoff. Da LOP var 60 i 1999, etterlyste daværende redaktør Henning Henriksen dokumentasjon fra de foregående år. Etterlysningen gjentas her!

God sommer!

Maj Lindholt, redaktør

Medlemsblad for Landslaget for offentlige pensjonister, LOP, som er landets eldste og nest største pensjonistorganisasjon. LOP er uavhengig, partipolitisk og livssynsmessig nøytral. Utkommer 4 ganger årlig.

ISS 1890-3398
Opplag: 12.000

REDAKTØR
Maj Lindholt
91 72 77 91
tomaholt@start.no

REDAKSJONSRAÐ
Turid Frimo
tfrimo@gmail.com

Lillian Saxegaard
lillian.saxegaard@gmail.com

Randi Frankrig
randi.frankrig@gmail.com

May-Brith Brekke
maybrekk@sf-nett.no

ANNONSER
Ole Sandvik
926 46 269

Redaksjonen avsluttet 2/5.
Frist for nr. 3-2014 1/8.

Signerte artikler står for skribentens egne meninger. Ettertrykk tillatt med kildehenvisning.

SEKRETARIAT
Adresse: Stortingsgt. 2,
0158 Oslo

Daglig leder Karin S. Woldseth
22 42 22 55
post@lop.no

Kontortid: man-fre 09.00-15.00

SENTRALSTYRET
Leder: Kjell Helland
72 88 62 02
975 95 484
kedhella@online.no

Nestleder: Turid Frimo
22 23 05 25
470 26 939
tfrimo@gmail.com

Styremedlemmer:
Åshild Hauan
75 56 20 32
948 41 130
aa-haua@online.no

Magne Helland
51 97 99 34
475 10 794
magne.helland@lyse.net

Aagot Flagstad
61 25 41 79
900 29 966
flagstad@bbnett.no

Johannes Bolstad
56 30 12 69
924 44 478
johannes.bolstad@bkkfiber.no

Nils Kristian Lie
62 50 90 24
952 19 026
ragnils@gmail.com

Varamedlemmer:
Turid Mæhre Olsen
75 17 09 25
924 56 568
turid.arna.olsen@hotmail.com

Sigurd Dybvik
911 07 120
sidy@mimer.no

NETTREDAKTØR
Margaretha Hamrin
952 32 131
mgoer@online.no

PENSJONSUTVALGET
Hans Erik Pettersen
905 43 413
hansep@online.no

**HELSE- OG OMSORGS-
UTVALGET**
Anne-Karin Davidsen
559 35 513
adav@broadpark.no

**KURS-KONTAKT-
KONFERANSEUTVALGET**
Turid Mæhre Olsen
75 17 09 25
924 56 568
turid.arna.olsen@hotmail.com

TURUTVALGET
Lillian Saxegaard
944 99 320
lillian.saxegaard@gmail.com

LAYOUT OG TRYKK
Merkur Grafisk AS
www.merkurgrafisk.no

Forsidebilde og illustrasjonsfoto: shutterstock.com

Merkur Grafisk er
PSO-sertifisert
Vi tar kvalitet på alvor!

Merkur Grafisk er
godkjent som
svanemerket bedrift.

Landsmøte og 75 års jubileum

Ja, så nærmer landsmøtet seg. Den 13.- 15. juni møtes delegater, gjester og observatører i Bergen. Her skal landsmøtet meisle ut program og retningslinjer, samt budsjett for kommende periode fram til 2017. Bare her ligger det mange utfordringer for delegatene med tanke på å kunne styrke organisasjonen ytterligere både når det gjelder medlemsutvikling og utvikle en strategi for økt innflytelse overfor de bestemmende myndigheter. En rekke vedtektsendringer skal behandles. Videre skal landsmøtet diskutere om vi skal ha forbundsavtaler med gradert kontingent, om landsmøtet skal arrangeres innenfor to dager, og om LOP sentralt skal stå for innkreving av kontingenten. Allerede før landsmøtet er samlet, foreligger det forslag til uttalelser om tannhelsetjenesten, krav om kvalifisert omsorg til syke og gamle etter sykehusopphold, og språkproblemer som vi i ulike sammenheng møter i helsevesenet. Med andre ord det kommer til å bli et både arbeidsomt og spennende landsmøte. For at de fleste av våre medlemmer skal kunne bli informert om hva som skjer under landsmøtet, vil vår nettredaktør legge ut jevnlig informasjon på vår nettside/Facebook.

Som landets eldste og nest største pensjonistforbund fremstår også LOP som en viktig aktør i samfunnet for landets offentlige pensjonister. Dette ser vi ved at ordføreren i Bergen, Trude Drevland, vil holde hilsmingstale, og ikke minst at arbeids- og sosialminister Robert Eriksson skal være hovedtaler på landsmøtet.

LOP ble etablert i 1939 og er dermed landets eldste pensjonistorganisasjon. Det betyr at vi nå kan feire vårt 75 års jubileum. Dette vil selvsagt bli markert som det seg hør og bør på kommende landsmøte.

Som sentralstyre har vi i den perioden vi nå har lagt bak oss opplevd både medgang og motgang. Vi er skuffet over at myndighetene ikke har vært villig til å gjøre noe med den økte trygdeavgiften og underreguleringen på 0,75 prosent som trådte i kraft i 2011. Dette bør fortsatt være en førsteprioritet i den kommende landsmøteperioden.

Samtidig opplever vi gjennom høringer fra ulike departementer å bli hørt i en rekke saker innenfor helse og omsorg. Vi har også fått endret på regelverket for den statlige støtteordningen, noe som har gitt oss økt tilskudd når det gjelder organisasjonens drift.

Selv om vi har hatt et godt og meningsfylt samarbeid med Unio når det gjelder drøftingsmøtene, så ligger det nå an til at vi fra høsten vil kunne få en selvstendig drøftingsrett når det gjelder statsbudsjett og trygdeoppgjør.

Vi har også fått på plass en ny daglig leder som uten tvil vil kunne bli en styrke for organisasjonen. Vårt medlemsblad har hatt en positiv utvikling med både flere sider, og mer variert stoff. Det samme gjelder også vår nettside som har fått et betydelig løft, samtidig som vi nå også er å finne på sosiale medier gjennom Facebook, noe som gjør oss synlig i en større sammenheng.

Den endelige medlemsoversikten for 2013 viser også for første gang på mange år at vi ikke har noen tilbakegang, men en svak økning. Det er positivt og bør gi det nye sentralstyret et godt utgangspunkt for å øke medlemstilslutningen i de kommende årene.

Etter fem år i sentralstyret har jeg nå valgt å tre tilbake. Det er en tid for alt. Som leder de siste tre årene skal jeg ikke legge skjul på at noen av de utfordringene vi som styre har hatt, både administrativt som organisasjonsmessig, skulle jeg gjerne vært foruten. Samtidig har jeg hatt gleden av å lede en organisasjon som er full av aktivitet, dyktige tillitsvalgte og medlemmer som er opptatt av organisasjonens ve og vel. Personlig har jeg satt stor pris på de mange besøk i våre lokallag rundt om i landet. De har uten tvil vært en viktig stimulans i mitt daglige arbeid som organisasjonens leder.

Så takk for meg til dere alle, og lykke til i det videre arbeidet med å videreutvikle LOP som de offentlige pensjonisters førstevalg.

Kjell Helland, leder

Nytt fra sentralstyret

Tekst: Turid Frimo.

Foto: Maj Lindholt

LOP var som en del av Unios delegasjon med i drøftingsmøtet angående statsbudsjettet for 2015 i april. Vi har vår drøftingsrett gjennom samarbeidsavtalen med Unio, men vi har søkt om å få egen drøftingsrett både når det gjelder statsbudsjett og trygdeoppgjør. Statsråd Eriksson opplyste i møtet at søknadene med egen drøftingsrett snart ville bli behandlet. Så ved neste drøftingsrunde har vi forhåpentligvis egen drøftingsrett uavhengig av Unio, og kan fronte våre egne krav lettere enn i dag.

Tannhelse var et tema på møtet, Helse- og omsorgsdepartementets statssekretær Astrid Nøkleby Heiberg er enig med oss i at tenner er en del av kroppen, men hun ville heller legge penger i behandling enn forebygging og holdt på ordningen som den nye regjeringen innførte. Pensjonsutvalget har to artikler og turutvalget en orientering i dette nummeret av "Vi i LOP", slik at alle i LOP blir oppdatert på hva de arbeider med. Pensjonsutvalget og Helse- og omsorgsutvalget har gjort

Fra v. Åshild Hauan, Nils Kristian Lie, Aagot Flagstad, Magne Helland, Turid Mæhre Olsen og Johannes Bolstad. Sittende: Kjell Helland og Turid Frimo.

det mulig for LOP å være «på banen» i alle saker hvor vi er høringsinstans.

Bergen og omland lokallag har gjort en flott jobb i forberedelsene til landsmøtet. Flere lokallag har sendt inn saker de ønsker å ta opp, og vi er i rute med våre forberedelser.

Tre år en ganske lang tid, og vi har i denne perioden fått anledning til å

besøke de fleste lokallag, og på den måten lært LOP å kjenne og blitt veldig imponerte over hvor aktive lokallagene er. Aktiviteten og entusiasmen vi har møtt har vært ekstra motiverende for vårt arbeid i sentralstyret, slik at disse tre årene har gått kjempesfort. Vi takker for samarbeidet og ser fram til å møte delegatene fra alle lokallagene på landsmøtet i Bergen.

Planlegger dere ny tur?

- Vi har lang erfaring med å skreddersy foreningsturer til hele Europa
- Vi ordner alt på turen (reise, opphold, mat og utflukter)
- Spør oss om et uforpliktende tilbud og vi gir dere raskt og presist svar
- Vi har også et stort utvalg av åpne påmeldingsturer til inn- og utland

 post@dagaasbo.no

 www.dagaasbo.no

 37 15 70 31

 facebook.com/dagaasbotravel

Vi har reiseledere som kan være med!

Personlig oppfølging

Best på pris!

Tur med buss, fly eller båt? Dere bestemmer

Før landsmøtet i Bergen

Lørdag 13. juni settes LOPs
31. landsmøte i Bergen.

Sentralstyreleder Kjell Helland
åpner landsmøtet og holder
jubileumstalen lørdag.

Før landsmøteforhandlingene
starter, vil lokallagsleder
Gunda Falao Sparre i Bergen
og Omland LOP ønske vel-
kommen.

Byens ordfører, Trude Drev-
land, hilser til landsmøtet.

Dagens hovedtaler er arbeids-
og sosialminister Robert
Eriksson (FrP).

Sentralstyret er meget tilfreds
med at statsråden som er
ansvarlig for svært mange
saker som er viktige for
pensjonister, ønsker å møte
oss.

Tekst: Maj Lindholt

Robert Eriksson, arbeids- og
sosialminister

*I tillegg til vanlige landsmøteforhandlinger
blir flere innkomne forslag
fra lokallagene behandlet.*

Lørdag markeres at LOP er 75 år i år.

*Søndag velges nytt sentralstyre, kontrollkomité
og valgkomité for landsmøtet i 2017.*

*Det blir spennende dager.
Du som ikke er deltaker, kan holde deg
oppdatert på nettsiden!*

Trude Drevland, ordfører i Bergen

Forslag til program og retningslinjer for LOPs arbeid i landsmøteperioden 2014-17

Sentralstyret har vedtatt å fremme følgende forslag:

Landsmøtet 2011 fikk presentert et program med retningslinjer for LOPs arbeid i landsmøteperioden 2011-14. Styret foreslår å videreføre dette arbeidet i kommende handlingsplan gjennom program og retningslinjer for LOPs arbeid for landsmøteperioden 2014-17.

De kommende år er meget utfordrende på flere områder. Organisasjonen står foran en ny organisering med ny ledelse, daglig leder og utfordringer med flere nyansettelser. Endringer i samfunnet blir mer utfordrende med hensyn til å få aktivert pensjonister, noe som vi også ser ved endringene i vår medlemsmasse. Vi vil få større utfordringer med å beholde og ikke minst øke antall medlemmer. Denne utfordringen må bli prioritert i det kommende arbeid. Arbeid med å få til en felles plattform med pensjonister fra de organisasjoner som organiserer offentlig ansatte (kommune, fylke og stat) hvor vi primært rekrutterer våre medlemmer, må derfor ha høyeste prioritet. For arbeidet i neste landsmøteperiode forutsettes derfor at følgende grunnsyn og verdigrunnlag ligger fast:

- *Pensjonister har krav på å bli behandlet på lik linje med andre borgere.*
- *Ingen skal kunne diskrimineres på grunnlag av alder eller nedsatt funksjonsevne.*
- *Det er et samfunnsansvar å legge til rette for at pensjonister kan delta aktivt i samfunnet ut fra interesser og forutsetninger.*

- *Pensjonister har krav på sin del av velferdsutviklingen i samfunnet på linje med yrkesaktive.*
- *Eldreomsorgen må ha tilbud som ivaretar daglige behov og menneskelig verdighet.*

PRIORITERTE OMRÅDER

I. STYRKING AV LOP

1.1 Medlemsverving

En stabil og økende medlemsmasse er en forutsetning for tyngde bak uttalelser, innspill, påvirkningsinitiativ overfor politiske myndigheter på alle nivå. Og gir en rimelig grad av økonomisk armslag i organisasjonsarbeidet. I tillegg til lokal medlemsverving må derfor arbeidet med å få flere offentlige organisasjoner til å velge LOP som sin pensjonistorganisasjon intensiveres.

1.2 Kontakt og kommunikasjon med lokallagene

Lokallagene utgjør grunnmuren i LOP. Tilbakemeldinger tyder på et konstant behov for møteplasser, internt mellom lagene og mellom lagene og sentralt nivå både fysisk og via post og nett. Dette må til enhver tid ha høy prioritet både i sentralstyret og hos lokallagsstyrene.

1.3 Synlighet i media og samfunn

En utfordring for LOP vil være å ha en synlig plass blant meningsyttere, debattanter og initiativtakere i det offentlige rom – både generelt og når det gjelder saker som angår eldre. Derfor vil det være viktig med

et kontinuerlig arbeid i forhold til synlighet og omdømmebygging. Her viser erfaringen at innlegg i lokale media/aviser har stor effekt.

II. SENTRALT PÅVIRKNINGSARBEID

Det er viktig å sørge for gode kontakt- og informasjonslinjer mot politiske og administrative myndigheter for til enhver tid å kunne gi innspill i alle viktige saker som gjelder eldre. Dette gjelder både i forhold til Stortinget og regjeringen.

2.1 Pensjons- og skattespørsmål

Pensjonsutvalget skal ha en sentral rolle som rådgiver for sentralstyret samt en aktiv rolle i forhold til drøftingsmøtene med regjeringen om statsbudsjett og trygdeoppgjør. Dette gjelder også departementenes høringsuttalelser og høringsmøter på Stortinget på områder som omhandler pensjons- og skattespørsmål. Her vil fortsatt trygdeavgift og underregulering stå sentralt.

2.2 Helse og omsorg

Helse- og omsorgsutvalget har en viktig rolle i LOPs arbeid for eldre.

Det har en sentral rolle i utarbeidelsen av de mange ulike høringsuttalelsene LOP leverer som svar på departementenes høringer og som har stor betydning for våre medlemmer. Utvalget er derfor sentralstyrets viktigste premissleverandør i dette arbeidet. Et av mange viktige områder som bør ha fokus i kommende periode er språkproblemer i norsk helsevesen.

III. LOKAL PÅVIRKNING

På lokalt nivå er det viktig at LOP kan markere seg gjennom lokalagene ved å være oppdatert på kommunal aktivitet og annen lokal aktivitet og ta tak i saker som er aktuelle og viktige for medlemmene. Her vil også LOPs deltakelse i eldre/seniorråd kunne stå sentralt. Sentralstyret vil støtte opp om dette arbeidet. Lokallagene bør legge til rette for trivselsfremmende tiltak for sine medlemmer.

IV. SEKRETARIATET I LOP

Som en sentral del av LOPs ansikt utad, og en viktig instans for sentralstyrets arbeid, er det viktig at sekretariatet til enhver tid har nødvendig kompetanse for å kunne ivareta saksbehandling, informasjon og omdømmebygging. Hvis flere organisasjoner velger LOP som sin pensjonistorganisasjon, vil det være viktig at det legges til rette for en styrking av sekretariatet slik at servicen også kan opprettholdes for de nye medlemmer.

V. MEDLEMSSERVICE

5.1 Rådgiving overfor enkeltmedlemmer

LOP tilbyr i dag gratis rådgiving innenfor pensjonssaker og arv/booppgjør/testament. Så langt er det bare positive erfaringer med denne type rådgiving. Det vil også være aktuelt med denne type rådgiving på andre områder. Hvis

LOPs økonomi tillater det, bør dette også kunne vurderes.

5.2 Reisevirksomhet

Turutvalgets arbeid med reisevirksomhet bør også kunne ses i sammenheng med de reisetilbud større lokallag gir.

Ill.foto: Fredriksberg, Danmark.

5.3 Medlemsfordeler

Det bør arbeides for ytterligere styrking av LOPs kommersielle medlemsfordeler.

STRATEGIER

Sentralstyret bør arbeide etter følgende strategier:

1. Sentralt kommunisere med politiske og administrative myndigheter gjennom direkte kontakt/drøftinger og ved å gi uttalelse til viktige og aktuelle politiske saker på området før avgjørelser blir fattet.
2. Lokalt holde seg à jour med situasjonen for eldre, påvirke til større åpenhet gjennom kontakt med media og andre, gi innspill til og fremme krav overfor kommunale myndigheter og være aktiv i og i forhold til eldre/seniorrådene.
3. Styrke påvirkningsarbeidet gjennom kontakt med andre organisasjoner for samarbeid med og koordinering av innspill i viktige saker.
4. Gjøre organisasjonen og arbeidsoppgavene synlige gjennom informasjonen overfor media generelt, og spesielt gjennom videreutvikling av medlemsbladet «Vi i LOP» og nettsiden lop.no.
5. Styrke intern rådgivingskompetanse som tilbud til våre medlemmer – i pensjons- og rettighets-spørsmål og på andre områder det måtte være behov for.
6. Oppfordre til å drive kursvirksomhet for på den måten å gjøre noe konkret for lokalsamfunnet og for å bli synlig som organisasjon.

Hva mener du? Si din mening på

www.facebook.com/LandslagetOffentligePensjonister

Byporten Tannklinikk

- med et smil

Spesialist i oral kirurgi*

NAV spesialkompetanse implantatprotetikk *

Allmennpraksis

* Refusjon fra NAV

77 67 31 00 Skippergt. 32, 9008 Tromsø

www.byportentannklinikk.no

Innkomne forslag

Innen fristen 31. mars hadde sentralstyret mottatt fem forslag til behandling. Sentralstyret drøftet forslagene på møte 24. april og legger fram sine forslag til vedtak for landsmøtet. Medlemsbladet ønsker at alle medlemmene skal få lese forslag til vedtak, resolusjoner og presenteres for kandidatene som er foreslått for neste landsmøteperiode. Forslag og resolusjoner legges også ut på nettet til diskusjon.

Gå inn på www.facebook.com/LandslagetOffentligePensjonister og delta!

Forslag 1: Forbundsavtaler med gradert kontingent

Forslagsstiller: Sentralstyret

Sentralstyret foreslår at Landsmøtet gir sentralstyret fullmakt til å forhandle med enkeltforbund for fastsettelse av kontingent, samt at det utarbeides forslag til retningslinjer for dette.

Forslag til vedtak: Landsmøtet gir sin tilslutning til at sentralstyret i kommende landsmøteperiode gis fullmakt til i sin kontakt/forhandlinger med enkeltforbund som ønsker å bruke LOP som sin pensjonistorganisasjon å kunne fastsette kontingentens størrelse. Landsmøtet vil videre be om at det nye sentralstyret med bakgrunn i sine erfaringer utarbeider retningslinjer som legges fram for Landsmøte i 2017.

Sentralstyret har utformet en meget omfattende begrunnelse for det praktiske og hensiktsmessige i å gi sentralstyret denne fullmakten. Spesielt interesserte vil kunne få den fra redaktøren, sin lokallagsleder eller ved henvendelse til LOP sentralt.

Forslag 2: Landsmøte arrangeres innenfor en to-dagers periode

Forslagsstiller: Sentralstyret

På sentralstyremøtet 24. april gjorde styret følgende vedtak:

Sentralstyret vedtar å innstille følgende forslag til vedtak på Landsmøtet. Landsmøtet arrangeres innenfor en to-dagers periode fra og med Landsmøtet 2017.

Begrunnelse: Med bakgrunn i LOPs økonomi og totalkostnadene ved å arrangere landsmøter, bør fremtidige landsmøter kunne arrangeres innenfor en to-dagers periode. Et to dagers landsmøter vil kunne bli like fullverdig rent faglig sett i forhold til de saker som skal behandles.

Forslag til vedtak: Landsmøtet vedtar at landsmøter arrangeres innenfor en to-dagers periode fra og med Landsmøtet 2017.

Forslag 3: Ansattes deltakelse i styrer og utvalg

Forslagsstiller: Nedre Romerike lokallag

Ansatte i LOP kan ikke være medlemmer av Sentralstyret, lokallagsstyrer, kontrollutvalget eller utvalg som Sentralstyret måtte nedsette.

Begrunnelsen er at de negative erfaringer og betydelige problemer LOP har hatt med rolleblanding over de senere årene, tilsier at det er behov for regler som kan forhindre gjentakelser.

Sentralstyret støtter enstemmig dette forslaget og fremmer følgende forslag til vedtak: Landsmøtet støtter forslaget fra Nedre Romerike lokallag.

Forslagene 4 og 5: Sentral kontingentinnkreving

LOP Telemark og LOP Tønsberg har begge foreslått å kreve inn kontingenten sentralt: Det anbefales at innkreving av medlemskontingent, purring av kontingent og ansvaret for medlemsregisteret utføres i LOP sentralt og er deres ansvar.

Lokallagene mottar etter purring medlemskontingenten som overstiger kr 200 pr. medlem fra sentralt hold.

Forslag til vedtak: Landsmøtet ber det nye sentralstyret utrede alle sidene ved forslaget før det tas beslutning om LOP skal innføre en ordning med sentral innkreving av kontingenten.

FORSLAG OM VEDTEKTS- ENDRINGER

Vedtektsendringer § 1, 3 og 4

Sentralstyret viser til forslaget til endringer av LOPs vedtekter § 1, 3 og 4 som lokallagene ble invitert til å endre med frist til 1. oktober 2013. Bakgrunnen for dette var at LOP fikk avslag på statsstøtte for 2013 med bakgrunn i at vi hadde formuleringer i våre vedtekter, som skapte tvil hos myndighetene om hvorvidt vi som organisasjon var berettiget til statsstøtte. Dette gjaldt paragrafene 1, 3 og 4 i de sentrale vedtektene. Dette skapte en usikkerhet i sentralstyret om hvorvidt vi ville være sikret statsstøtte i fremtiden, med bakgrunn i de innsigelsene som direktoratet hadde kommet med. I våre vedtekter hadde vi brukt formuleringer som « samle medlemmer av offentlige tjenestepensjonsordninger » « alle som har eller vil få pensjon fra offentlige tjenestepensjonsordninger kan være medlemmer av LOP » « Noe som etter direktoratets mening var for vidtgående. På styremøte 11. juni 2013 ble det besluttet å legge frem forslag til vedtektsendringer når det gjaldt ovennevnte paragrafer. Dette gjaldt første setning i § 1: « Landslaget for offentlige pensjonister har til formål å samle pensjonister av offentlige tjenestepensjonsordninger til arbeid for felles interesser. » § 3 første setning: « Alle som har pensjon fra offentlige tjenestepensjonsordninger kan være medlemmer av LOP. » § 4 første setning: « LOP bygger på lokale lag som samler pensjonister med offentlig tjenestepensjon innen et geografisk område eller etatsvis på grunnlag av tidligere tjenestested. »

Forslaget ble så sendt ut til lokallagene med frist til 1. oktober. Forslaget fikk tilslutning hos lokallagene, og sentralstyret vedtok endringene på sitt møte 15. oktober 2013. Endringene ble lagt til grunn for søknaden om statsstøtte for 2014. I sentralstyrets vedtak ble det også presisert at de vedtatte endringene legges frem for LOPs landsmøte 2014.

Forslag til vedtak:

1. Landsmøtet 2014 vedtar sentralstyrets forslag til endringer i vedtektene § 1, 3 og 4.
2. Vedtektene trer i kraft straks.
3. Lokallagsvedtektene endres i samsvar med sentrale vedtekter.

Gjeldende vedtekter kan leses på www.lop.no

§3 Medlemskap (nytt kulepunkt 4)

- Andre pensjonister som aksepterer LOPs formålsparagraf kan også bli medlem.

Begrunnelse: Jevnlig får LOP sentralt og enkelte lokallag forespørsel om å få bli medlem av LOP, selv om de ikke har arbeidet i det offentlige. Med bakgrunn i dagens formålsparagraf må vi dessverre si nei til disse. Mange av disse har familie eller venner som er medlem av LOP, og gjerne vil være med i samme pensjonistforening selv om de ikke har arbeidet i offentlig virksomhet. Etter vår oppfatning er dagens formålsparagraf for snever. Noe som fører til at vi mister medlemmer. Sentralstyret mener derfor at det bør legges til rette for at pensjonister som ikke har arbeidet i det offentlige, også kan bli medlem av LOP så lenge de aksepterer LOPs formålsparagraf.

Vedtak:

1. Landsmøtet 2014 bes vedta sentralstyrets forslag til nytt kulepunkt 4 § 3.
2. Vedtektene trer i kraft straks.
3. Lokallagsvedtektene endres i samsvar med sentrale vedtekter.

Endring av vedtektenes § 5 om lokallagenes representasjon på landsmøtene

Forslag fra Nedre Romerike lokallag
Representasjonen til landsmøter er som følger

020-099 medlemmer: 1 delegat
100-199 medlemmer: 2 delegater
200-349 medlemmer: 3 delegater
350-599 medlemmer: 4 delegater
Over 600 medlemmer: 5 delegater

Begrunnelse: Forslaget er ment å stimulere alle lokallag, ikke minst de mindre lagene, til å engasjere seg i saker som angår hele landslaget, ved å være godt representert på landsmøtene, og unngå at lag fra de større byområder får en for sterk representasjon.

Vedtak i sentralstyremøtet 24. april:
Styret støtter intensjonen i forslaget, men med bakgrunn i at LOP sentralt betaler alle utgifter (transport, hotell og mat) for delegatene innebærer det at årets total kostnader for vårt landsmøte i Bergen vil koste minimum 655 600 kroner. Hvis vi velger Nedre Romerike lokallags forslag til representasjon, vil det med 16 flere delegater innebære en langt høyere kostnad for LOP i fremtiden. Med bakgrunn i LOPs stramme økonomi kan ikke sentralstyret støtte Nedre Romerike lokallags forslag til endret representasjon.

Forslag til vedtak: Landsmøtet slutter seg til sentralstyrets vurdering i denne saken.

Resolusjoner

Resolusjonene oversendes redaksjonskomiteen på Landsmøtet uten realitetsbehandling i/innstilling fra sentralstyret.

RESOLUSJON NR. 1

Forslag fra Bergen og Omland lokallag

**Tannhelsetjenesten må bli en del av den allmenne helsetjenesten!
Forebygging og vedlikehold er bedre enn reparasjon!**

LOP og andre har i mange år fremhevet at tennenes helse i lov og forskrifter må sees på som annen helse, og at kontroll av tennene hos tannlege må likestilles med annen helsekontroll. LOP mener at besøk hos tannlege må komme inn under ordningen med egenandel, slik som for besøk hos lege.

Regjeringen Stoltenberg, med tilslutning fra Stortinget, vedtok i 2013 at personer 75 år og eldre skulle få tilskudd på 800 kroner annet hvert år til kontroll av tennene. LOP så på vedtaket som en anerkjennelse av at jevnlig kontroll av tennene hos tannlege er et forebyggende tiltak, og likeverdig med kontroll hos fastlegen, og at økonomi ikke skal være til hinder for besøk hos tannlegen. Vi hadde håp om at dette bare skulle være en begyn-

nelse på veien mot det endelige mål: at kontroll av tannhelsen og annen helsekontroll ville bli likestilt.

Det føles derfor som et tilbakeslag at regjeringen Solberg har opphevet ordningen. Dette slår fast i rundskriv I-8/2013 av 16. desember 2013 fra Helse- og omsorgsdepartementet: "Fra 1. januar 2014 oppheves stønadsordningen til tannhelseundersøkelse hos tannlege for personer 75 år og eldre."

Man har begrunnet dette med at det i stedet er bevilget 30 mill. kroner til stønad for implantat ved manglende tenner i underkjeven, og der det ikke kan brukes gebiss. Tannløshet kan skyldes tannsykdommen periodontitt som 75 prosent av befolkningen vil få i lettere eller alvorligere grad. Den er vanskelig å oppdage selv, og kan - dersom den får utvikle seg - føre til at tenner løsner eller faller helt ut. Derfor er tidlig diagnose viktig for å forebygge. Altså: at man går til regelmessig tannkontroll hos tannlege.

Stønad til regelmessig tannkontroll er forebygging og vedlikehold!

Stønad til regelmessig tannkontroll kan på sikt spare det offentlige for store utgifter til kostbar dekning av utgifter til behandling av tannsykdommer.

Derfor må det forebyggende tannhelsearbeidet styrkes ved å likestille stønad til tannhelsekontroll med annen helsekontroll!

RESOLUSJON NR 2

Forslag fra Bergen og Omland lokallag

Språkproblemer i helsevesenet

I de siste årene er det ansatt mange utenlandske helsearbeidere i Norge.

Norsk kunnskapene deres er ofte lite tilfredstillende. Det er ikke uproblematisk at en i mange yrker hvor kommunikasjon er viktig, kan oppleve at språkbarrierer kan komme i veien for at informasjonen når frem.

Det finnes dessverre eksempler på at helsepersonale manglende norskkunnskaper har fått fatale følger. Å overvinne språkbarrierer i offentlige etater er helt nødvendig

Gardermoen Hotell

Bed & Breakfast

- Henter/bringer døgnet rundt
- Gratis trådløst nettverk
- Priser inkl. frokost

ENKELTROM fra kr **595,-**

DOBBELTROM fra kr **695,-**

Tlf: 63930050
www.gardermoenbb.no
e-post: hotel@gardermoenbb.no

for at etatene skal fungere godt. Arbeidsgiver skal sørge for at den de ansetter har de rette kvalifikasjonene til å kunne utføre arbeidsoppgavene. I dette ligger også en plikt til å påse at personalet har tilstrekkelig norskkunnskaper. Personalansvaret på dette område er ofte plassert hos avdelingslegen eller avdelingssykepleier. Disse har sjelden en god formell utdanning i norsk. Helsedirektoratet har gitt ut en rettleiding om blant annet krav til språkferdigheter og kommunikasjonsevne for stillingen. På dette område er rettleidingen altfor svak. Kravene til språkferdigheter og kommunikasjonsevne må revideres. Ferdigheten i norsk hos de ansatte må heves. Personer med god formell norskkunnskap må gjennomføre testingen. Kravene må gjelde i samtlige fylker og dette må de kunne samarbeide om.

RESOLUSJON NR. 3

Forslag fra Tønsberg lokallag

Vi krever kvalifisert omsorg for syke gamle etter sykehusopphold

Samhandlingsreformen har vært en suksess på sykehusenes premisser. På pasientenes premisser er den i mange kommuner mangelfull og for gamle mennesker under all kritikk fordi det ikke finnes sykehjemsplasser til de som blir utskrevet. Det er en lovfestet rett å få en sykehjemsplass når en trenger det. Alt for mange eldre opplever å få avslag selv om de er ensomme, syke og pleietrengende.

Pasientene blir utskrevet tidligere, men epikrisene for eldre er ikke blitt bedre. Pasientene sendes hjem selv om de er for dårlige til å være hjemme. Uklarhet om medisiner og videre behandling går igjen. Vi kjenner til gamle pasienter med mange lidelser som ikke får pleie og omsorg på en tilnærmet verdig og

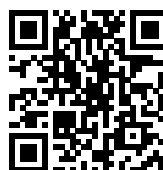
god måte etter sykehusopphold. Dette fører også til at friske, eldre mennesker er utrygge og redde for å bli syke og dø alene.

Vi krever et krafttak i kommunene for kvalifisert omsorg for syke gamle etter sykehusopphold.

Hva mener du? Si din mening på

www.facebook.com/LandslagetOffentligePensjonister

DEFA®
Lighting

Mange spennende LED armaturer både for innendørs og utendørs bruk!

Skann kode og lær mer på www.defa.com

Kontakt din LOKALE elektriker

Energikontroll AS	77 69 61 10
Ishavsbyen Elektro AS	90 83 40 90
J.B. Elektro AS	93 83 40 00
Jensen Elektriske AS	77 75 19 50
Karlsen Elektro AS	40 00 67 10

elektrikerkjeden

Medlemmer av

Din trygghet - vårt ansvar!

Kandidatene

Valgkomiteen, som ble valgt på landsmøtet i 2011, var noe redusert da arbeidet startet. To medlemmer hadde trukket seg. Lillian Saxegaard fratrådte i mars da hun ble foreslått som kandidat. Annbjørg Ulset Evensen (Trondheim LOP), Olav Neeraas (Rana LOP) og valgkomitéleder Kari Dye (Sandnes og Jæren LOP) har fullført jobben og lagt fram en enstemmig innstilling.

SENTRALSTYRET

Leder

Isak Rosenvold f. 1943. Foreslått av Telemark LOP. Siviløkonom fra universitet i Mannheim (1968). Har lang og rik yrkeserfaring fra inn- og utland i privat og offentlig sektor. Pensjonist fra 2010 etter 13 år som direktør for Innovasjon Norge, Telemark.

Nestleder

Torild Ofstad f.1946. Foreslått av Trondheim LOP. Cand.mag. Universitetet i Oslo (1975 (med fagene sosialøkonomi, statistikk og historie med samfunnsfag)). Tilleggsutdanning i emner relevante for de stillinger hun besatte, og rik yrkeserfaring både i og utenfor skoleverket med ca. 14 år som rektor. Pensjonist fra 2011.

Styremedlemmer

Johannes Bolstad f. 1939. Foreslått gjenvalgt til sin 2. periode i sentralstyret av Bergen og omland LOP. Jobbet i skoleverket fra 1969 som lektor, inspektør og de siste 12 åra av yrkeskarrieren som rektor fram til pensjonsalder 2003.

Paal Borsheim, f. 1938. Foreslått av Sandnes og Jæren LOP. Sivilarkitekt

fra NTH 1963. I tillegg i åra 1965-1995 en del tilleggsutdanning innen planlegging, ledelse og administrasjon. Rik yrkeserfaring som arealplanlegger, prosjektleder, overarkitekt og byplansjef i Stavanger de siste 19 åra av yrkeskarrieren. Da pensjonstida inntrådte, styrte han eget konsulentfirma fram til d.å.

Politisk engasjert i Sandnes kommune i over 31 år og aktiv i forskjellige frivillige organisasjoner.

Sigmund Nordmo, f. 1943 Foreslått av Tromsø LOP. Lærerskoleeksamen fra Tromsø off. lærerskole 1968. Diverse tilleggsutdanning for læreryrket og i ledelse, økonomi og ansvar i offentlig sektor. 7 års lærerpraksis i grunnskole og videregående skole, deretter administrative, konsultative og rådgivende stillinger stort sett knyttet til skoleverket fram til pensjonering 2010. På fritida engasjert i internasjonalt arbeid, flere studieturer og konsulentarbeid.

Turid Mæhre Olsen, f.1940, foreslått av Midt-Helgeland LOP. Var valgt varamann til sentralstyret i perioden 2011-14, men rykket opp til fast plass i 2012 og er villig til å ta gjenvalg. Adjunkt fra Nesna lærerhøgskole (1983) og etterutdanning for både praktiske og teoretiske fag for skoleverket. Jobbet i skoleverket som allmennlærer, sosiallærer og rådgiver fram til 2005. Har engasjert seg i Mosjøen Lærerslag. Har vært med i styret i Mosjøen LOP.

Lillian Saxegaard, f. 1940. Foreslått av Oslo LOP og Nedre Romerike LOP. Sjukepleier (1964) med en tilleggsut-

danning for arbeid i helsevesenet. Rik arbeidserfaring innen ulike sider av helsebegrepet med særlig vekt på arbeidet blant unge med psykiske problem og innenfor geriatrisk sykepleie. Leder i Oslo LOP, leder for det sentrale turutvalget og medlem av redaksjonsrådet for «Vi i LOP».

Varamedlemmer

1. varamann: **Astrid Bjellebø Bayegan** f.1943. Foreslått av Presteforeningen. Embetseksamen ved Menighetsfakultetet (1972). Sykehusprest på Aker og Blakstad sykehus (1972-88). Som Norges første kvinnelige prost begynte hun i Drammen Prosti 1989 og var der til hun gikk av i 2008. Leder i FAPE (fagutvalg for pensjonister i Presteforeningen).

2. varamann: **Tore Lindholt** f. 1941. Foreslått av Nedre Romerike LOP. Nestleder fra 2012 Sosialøkonom fra Universitetet i Oslo (1967). Stipendiat/amanuensis ved Sosialøkonomisk Institutt, UiO (1968-78). Ulike direktørstillinger i NSB (1978-90). Adm. dir. Folketrygdfondet (1990-2004).

3. varamann: **Per Loe** f.1942. Foreslått av Kjell Helland. Nestleder i Trondheim LOP. Realskole og handelsskole (1956-60). Etterutdanning innen data, planlegging og kurs med relevans for arbeidsoppgavene i Trondheim kommune. Har forelest på kurs i regi av Kommuneforbundet og Fagforbundet om økonomi, hovedavtalen m.m. og deltatt i prosjekter om lønn og pensjon.

LOP tilbyr rådgivning

Pensjonssaker:

Elen Lein, tlf. 71 25 35 23 - mobil 915 58 954
e-post: lein.aas@online.no

Arv/booppgjør/testamente:

Birgit Kristensen - mobil 412 18 044 - e-post: skiftevei@live.no

KONTROLLKOMITEEN

Leder

Magne Helland f.1940. Foreslått av valgkomiteen. Har sittet to perioder i sentralstyret og er villig til å gjøre enda en jobb for LOP sentralt. Bedriftsøkonom med en variert yrkeserfaring innen økonomi og administrasjon. Styreverv og tillitsverv i flere ulike organisasjoner. Medlem av bystyret i Sandnes to perioder. Styremedlem og kasserer LOP Sandnes og Jæren 7 år.

Medlemmer

Odd Bjarne Johansen f. 1942, Larvik LOP. Gjenvalg. Befalsutdanning gjennom forsvaret og handelsskole. Faglige kurs i regi av Norsk Jernbaneforbund. 13 år av yrkeskarrieren ansatt i bistilling i Forsvaret og 30 år i NSB. Formann i Larvik LOP siden 2002. Varamedlem 2009-11 og medlem 2011-14 i kontrollkomiteen.

Jorunn Rasmussen f. 1938, Tromsø og Omegn LOP. Gjenvalg. Handelskole. Grunnfag historie. Studert samfunnsfag og tatt kurs i forskjellige emner. Jobbet i servicenæringen,

butikk og kontor. LO-tillitsvalgt. Representant i kommunestyret og fylkestinget, medlem Tromsø elderråd og rådet for funksjonshemmede.

Varamedlem

Olav Neeraas f. 1941, Rana LOP. Foreslått av valgkomiteen. Bedriftsøkonom BI (1964). 17 år som økonomisekretær ved Jernverket, deretter direktørstillinger ved Koksverket, Nidar og et år i England. Pensjonist 2003.

VALGKOMITEEN 2017

Sentralstyrets forslag til valgkomité til Landsmøtet 2017:

Medlemmer: Kjell Helland (Trondheim LOP), Turid Frimo (Oslo LOP) og Synnøve Ladstein (Sandnes og Jæren LOP).

Varamedlemmer: Nils Kristian Lie (Presteforeningen), Randi Frankrig (Indre Østfold LOP) og Sissel Hope Haugberg (Midt-Helgeland LOP).

LOPS FORMENN/LEDERE

LOP har hatt 19 ledere i de første 75 år. Bare to kvinner, men den første ble valgt allerede for 70 år siden!

1939-41	Karl Eidegaard	1971-75	Thorney Vogt
1941-43	Sigurd Smith (i 1942-43 fungerte Charlotte Danielsen pga Smiths dårlige helse)	1975-79	Odd Korsmo
1943-44	Ulrik Fredrik C. Krohn	1979-86	Yngvar Halvorsen
1944-48	Charlotte Danielsen	1986-89	Arnfinn Sandengen
1948-55	Per Skotte	1989-99	Ivar Grotnæss (var valgt til 1999, men døde i 1998)
1955-61	Arnold Rørholt	1998-99	Inge Bø
1961-65	J.M.J. Wethal	1999-2005	Niels Findahl
1965-70	Håkon V. Ruud	2005-07	Johan Risa
1970-71	Erik Lindseth	2007-11	Eli Vinje
		2011-14	Kjell Edvard Helland

Hotell i Tromsø

Gunstige kurs- og konferanselokaler

Ypperlig for turgrupper/idrettslag

- Rimeligst i fylket? Vi har kuttet prisene
- Gratis parkering – også for turbusser
- Gratis oppkobling til trådløst nettverk
- Nylig oppusset

HOS OSS ER DET
HYGGELIG Å BO!

Sydspissen Hotell

Strandveien 166,
9006 TROMSØ
Telefon: +47 77 66 14 10
www.sydspissenhotell.no

Lokallagsledere mener

Like før påske fikk alle våre lokallagsledere denne forespørselen:

Hva mener du bør bli viktige saker for LOP i fremtiden, slik at flere offentlige pensjonister ser seg tjent med å bli medlem hos oss?

Ved May-Brith Brekke

Vi fikk ti svar, men i neste nummer av VI I LOP i jubileumsåret, vil det vel være flere lokallagsledere som vil gi sitt besyv! Svarene er både like og forskjellige – utvikling av boformer, kamp mot underreguleringen samt hyggelige møter og sammenkomster med interessante foredragsholdere, flere reiser til kulturbegivenheter i inn- og utland med mye mer. Ikke minst hvordan vi skal kunne følge med i og komme med innspill i utviklingen av ”selvbetjeningssamfunnet” (se artikkel av Per Rasmussen, Lillehammer, om dette i nr. 1/14) og hvilke krav og tiltak vi som forening skal kunne ha til friske eldre for å hjelpe de av oss som behøver ekstra hjelp og støtte. Alle innspill er like viktig for oss som organisasjon. At flere har nevnt samme sak på sin egen måte er bare en styrke for forståelsen av problemene. Så til dere som ikke rakk å komme med et innspill i dette nummeret – vi har ledig plass i neste nummer av bladet (frist 1. august). Til dere som sendte oss svar til dette nummeret – tusen takk!

Anne-Lise Aune Lee (70)
Leder i Tønsberg lokallag

- LOP-møtene må være en møteplass hvor offentlige pensjonister blir inspirert og orientert om det som rører seg i tiden.

- Vi må også være mer tydelig på de eldres ”sak”.
- Vi må kunne forvente av samfunnet å få praktisk hjelp, personlig pleie og rehabilitering når vi trenger det.
- Vi må også se utover lovpålagte oppgaver og være pådrivere for nye boformer og bofelleskap.
- Vi må foreslå løsninger hvor friske seniorer kan hjelpe eldre som måtte trenge det for eksempel ved at vi sier oss villige til å drive møteplasser for blant annet demente.

Evy Brattland (72)
Leder Telemark lokallag

- En viktig sak for LOP-medlemmer er trygghet for at LOP sentralt – gjennom drøftinger og høringsuttalelser - taler offentlige pensjonisters sak, spesielt i forhold til fremtidige pensjonsordninger.

- Lokalt å satse på godt program på møtene, ved å invitere dyktige foredragsholdere med tidsaktuelle temaer. Teaterturer, sommerturer, musikk og ikke minst praten rundt kaffebordet hører med.
- At LOPs representanter i fylkes-/kommunale eldreråd følger opp aktuelle saker som gjelder eldre. Spesielt det at eldre som bor hjemme får den hjelp de trenger, at nye boformer i sterkere grad blir utredet og ikke minst at ny velferdsteknologi tas i bruk der det er hensiktsmessig.

VI tror på LOP i vekst!!!

Randi Frankrig (69)

Leder Indre Østfold lokallag

- Det er viktig at det sentralt og lokalt brukes tid og ressurser på å promotere Landslaget for offentlige pen-

sjonister og lokallagene! LOP er fortsatt anonymt og ukjent for mange. Min mening er at MARKEDSFØRING må prioriteres. **Sammen er vi sterke, og jo høyere medlemstall vi kan etablere, jo bedre.**

- Dessuten er det viktig at det jobbes videre mot politikerne i forhold til pensjon, skatt og avgifter for å forhindre ytterligere "robbing" av pensjonistene. Det virker som om statistikk brukes for det den er verdt i forbindelse med å hevde at alle pensjonister har store pensjoner og formuer. Det er ikke en sannhet.

Steinar Henriksen (74)

Leder i Vesterålen lokallag

- Det er vel slik at i de fleste kommuner er økonomien for anstrengt til at en kan få til omsorgstjenester som skinner. Øremerkede midler til kommunene er derfor ønskelig.

- Gode aktivitets- og avlastningstilbud er ofte mangelfulle. Det å få bo hjemme lengst mulig, er viktig for mange eldre. Det er da også viktig å påpeke at hjemmetjenesten er godt utbygd slik at en kan bruke nok tid på den enkelte.

- Like viktig er det at det er tilstrekkelig med sykehjemsplasser med enerom. Det gjelder særlig for enslige eldre.

- Ellers er det viktig at arbeidet med å få fjernet underdekningen på 0,75 prosent fortsetter med full tyngde.

- Likeså at trygdeavgiften må ned - i stedet for opp.

- Procentsatsen for minstefradrag og øvre grense, bør være den samme som for lønnsinntekt.

- Særfradraget for store sykdomsutgifter bør gjeninnføres.

- En annen side for at LOP skal verve flere medlemmer, kan være at ledelsen besøker de enkelte lokallagene.

Karl A. Johansen (70)

Leder Kristiansund og omegn lokallag

- LOP sentralt burde først og fremst få til drøftinger med myndighetene for å bli kvitt underreguleringen av pensjoner.

- Tannhelse for eldre.

- At lokallagene søker å få innflytelse i alle kommuner gjennom eldreråd.

- Prøve å få arrangert turer til utlandet med en tilnærmet lik pris, fra for eksempel 3-4 stamflyplasser i Norge. Vårt lokallag har fått til et samarbeid med tre forskjellige

organisasjoner med hensyn til turopplegg. Det er billigere å reise med full buss. I fremtiden satser vi på at flere foreninger/organisasjoner "henger" seg på.

Anna Stearn (69)

Leder i Glåmdal lokallag

- Utfordringer/ viktige saker for LOP lokalt er først og fremst å hjelpe medlemmene å lære data og arrangere datakurs.

- Slippe til våre egne medlemmer til å holde foredrag og lignende på medlemsmøtene.

- Få til en type "besøktjeneste" for eldre medlemmer som ikke lenger kan være med på møter/turer, samt en "henteordning" for de som ikke kan kjøre bil selv.

- Nasjonalt er det viktig å fortsette med å jobbe for å få beholde hele pensjonen - 0,75-prinsippet må bort.

Inger Stolt-Nielsen (71)

Leder Haugaland lokallag

- Kamp mot vedtatt årlig underregulering.

- Pensjonister må ha rett til like stort bunnfradrag før skatt som yrkesaktive.

fortsetter neste side ►

- Oppjusteringer av minstepensjon må ikke gjennomføres ved omfordeling fra pensjonister med høy optjening.

Per Rasmussen

Leder Lillehammer lokallag

- Selvbetjenings-samfunnet”
  - først og fremst mulig gjort gjennom dataverktøy

- er i ferd med å endre hverdagen og vår måte å fungere på. I framtiden vil dette forsterke seg. De fleste er sannsynligvis ennå ikke helt klar over hva dette kan medføre.
- Informasjonsteknologi bidrar til at vi kan holde oss oppdatert nesten over alt og til enhver tid.
- Det gir muligheter til informasjon både i form av tekst og bilder.
- Det er også utrolig billig og svært fascinerende.

Disse mulighetene innen informasjonsteknologi øker raskt, spesielt når det gjelder overvåking. Vi kan for eksempel nå observeres og overvåkes over nær sagt alt og hele døgnet. Vi blir overvåket og lar oss overvåke. Her kan nevnes alarmsiden. Denne overvåkningen vil helt sikkert øke i tiden som kommer, da spesielt for eldre, ved for eksempel sykdomstegn, ved bruk av fallsensorer i hjemmet.

De fleste av disse tingene vil kunne gi både positive og negative effekter.

- Vi må derfor være pådrivere for å utrede og oppdatere landets eldre

innen den nye teknologien. Dette gjelder også både den etiske og den økonomiske side. Det kan bli dyrt for oss om vi bare lar tingene ”skure og gå”!

Synnøve Ladsten (74)

Leder Sandnes og Jæren lokallag

- Sentralstyret må holde fram med å være vaktbikkje for oss offentlige ansatte.

- Det er verving og synlighet som gjelder. Vi må tenke verving, verving, verving, hele tiden! Vi må også i større grad ”komme til” i lokalavisene. Vi har erfaring for at et oppslag i lokalavisen ”Reklameavisen” ga mange nye medlemmer.
- Vi må også være klar på hva vi kan tilby nye medlemmer. Ja, til et aktivt pensjonistliv i LOP lokallags regi, kan være å få et nytt nettverk, en ny møteplass og nye utfordringer og oppgaver gjennom å:
  - treffe nye mennesker og tidligere kolleger i et positivt miljø
  - fortsette læringen via kurs i regi av LOP.
  - utfordre tankeevnen med lokallagets dyktige foredragsholdere.
  - oppleve konserter, teater og reiser i trygghet sammen med likesinnede i LOP.

Det finnes et drøss av konkurrerende organisasjoner som har lignende tilbud som LOP. Derfor må det vi i LOP tilbyr være seriøst, trygt og av ”prima” kvalitet, slik at det ”svarer seg” å være med i LOP.

Astrid Bjellebø Bayegan (71)

Leder FAPE

(Fagutvalg for pensjonister)

Presteforeningen

- Vi vet at eldre lever lenger enn før.

- Vi vet at mange eldre føler seg ensomme.

- Vi vet at mange eldre har bedre økonomi enn tidligere generasjoner.

- Vi vet også at eldre blir syke og de blir alene når livsledsager blir borte.

- I alle disse fasene er det viktig at de eldre har et godt og egnet sted å bo.

- Noen vil trenge medisinsk-faglig hjelp og/eller praktisk hjelp.

- Mange vil og kan klare seg selv, men ønsker et sosialt fellesskap.

- Jeg tror LOP kan være en viktig pådriver og engasjert talerør inn i debatten om relevante botilbud for eldre.

Det gjelder sykehjemsplasser og aldersboliger som er ”up to date”.

Men her er det også mulig å tenke nytt og kreativt og skape et mangfold av botilbud for eldre.

Eldre er ingen ensartet gruppe.

Den er mangfoldig som oss.

Prop. 66 L (2013-2014) med innstramminger

Omleggingen av uføreytelsene i folketrygden (fra uførepensjon med pensjonistskatt til uføretrygd med lønnskatt) ble framlagt i Prop. 130 L (2010-2011) og vedtatt av Stortinget 16. desember 2011. Endringene er så langt ikke iverksatt. I Prop. 66 L foreslås det en del nye endringer pluss endringer i flere av de lovendringene som ble vedtatt i 2011 og så langt ikke har trådt i kraft.

Tekst: Hans Erik Pettersen, leder av Pensjonsutvalget

Omleggingen av uførepensjonen i offentlig tjenstepensjon (fra bruttoytelse til netto påslag til folketrygden) ble for statens del framlagt av Regjeringen Stoltenberg i Prop. 202 L (2012-2013) og vedtatt av Stortinget 7. mars 2014. Disse endringene er heller ikke trådt i kraft. I Prop. 66 L foreslås det flere endringer i de aktuelle lovene, herunder samordningsloven.

Forslagene som Prop. 66 L er basert på, ble lagt ut på høring 31. januar 2014, med svarfrist 3. mars. Hovedorganisasjonene sendte et felles svar. Dette svaret og svaret fra LOP var i stor grad sammenfallende. En gikk imot en rekke av forslagene som ble ansett å ha en innstrammende effekt på ytelsesnivåene, og som dermed bryter med de forutsetninger om uendret nivå etter skatt som lå til grunn for lovvedtaket av 2011. En tar sikte på at alle endringene skal tre i kraft januar 2015.

Med unntak for barnetillegget for innsatte i fengsler og erstatningsbeholdning når en anslår inntekt etter uførhet, ble det ikke tatt hensyn til LOPs merknader.

For øvrig vil jeg kun kommentere en lovendring som vil kunne ha stor betydning for de som blir alderspensjonister etter å ha vært uføretrygdet/uførepensjonist.

Uføres skjerming mot levealdersjusteringen avvikles

Som kjent blir den årlige alderspensjonen redusert etter hvert som den gjennomsnittlige levealderen øker i befolkningen. Dette kalles levealdersjustering. Den enkelte kan motvirke reduksjonen i årlig alderspensjon ved å jobbe lenger. Det kan de uføre i prinsippet ikke. På medisinsk grunnlag får de uføretrygd/uførepensjon som erstatning for arbeidsinntekt. Denne er lavere enn arbeidsinntekten den erstatter.

Da de nye reglene for folketrygdens uføreytelse ble vedtatt i 2011, ble det etablert en delvis skjerming for levealdersjusteringen når uføre blir alderspensjonister ved 67 år. Begrunnelsen var at uføre ikke kunne kompensere for levealdersjusteringen i alderspensjonen ved å jobbe ut over 67 år. Det skal gis et skjermingstillegg for årskull født i perioden 1944-51 som tilsvarer halvparten av levealdersjusteringens reduksjon i alderspensjonen. Disse kullene blir 67 år i årene 2011-18. Tillegget trådte i kraft fra 2011 av. Så skal det vurderes på nytt før 2019 i hvilken grad et slikt skjermingstillegg til alderspensjonen skal videreføres.

I Prop. 66 L (2013-2014) foreslår departementet å fjerne dette skjermingstillegget, slik at levealdersjusteringen gir samme reduksjon i alderspensjonen for uføre som for yrkesaktive.

Departementet begrunner dette med at det så langt er en liten andel yrkesaktive som utsetter pensjoneeringen til etter 67 år. Det er så, men det henger sammen med at så langt er levealdersjusteringen beskjeden. Etter hvert vil levealdersjusteringen gi en stadig kraftigere reduksjon i pensjonsnivået. Da må en anta at flere yrkesaktive vil utsette pensjoneeringen, en mulighet uføre ikke har.

Endringen innføres ved at lovparagrafen som gjelder skjermingstillegget bare gis gyldighet for årskullene 1944-47. Disse blir 67 år i perioden 2011-14, og vil beholde sitt skjermingstillegg livet ut. De som er født fra og med 1948 og blir 67 fra 2015 av, får ingen skjerming.

Dette forslaget har ikke vært sendt ut på høring. Det presenteres direkte i lovproposisjonen. Det vises til regjeringserklæringen fra Sundvollen hvor det står at en vil *"levealdersjustere uføres alderspensjon på linje med øvrige pensjoner"*.

Så sier en i proposisjonen at en *"legger til grunn at uføres alderspensjon skal stå i et rimelig forhold til den alderspensjon arbeidsføre får"*. Der som arbeidsføre etter hvert vil jobbe lengre for å kompensere for levealdersjusteringen vil det *"bli behov for å vurdere reglene for alderspensjon til uføre på nytt"*. Å vente til 2018 med å

vurdere endringer, slik det ble forutsatt ved stortingsbehandlingen i 2011, er departementet ikke innstilt på.

Etter min vurdering er det ikke riktig bare direkte å sammenlikne alderspensjonen for de som har vært uføre med alderspensjonen for de som har vært yrkesaktive.

Dersom en har vært uføre i mange år, har en også hatt en lavere inntekt enn de yrkesaktive gjennom disse årene. Når en prinsipielt ikke kan motvirke redusert pensjon på grunn av økt gjennomsnittlig levealder ved å jobbe lenger, bør en kunne akseptere at levealdersjusteringen ikke slår fullt ut, men halvt.

Nå er det opp til Stortinget hvorvidt skjermingen for uføre skal overleve kommende årsskifte. LOP vil delta i stortingskomiteens høring før behandling i plenum og legge fram sine synspunkter der.

LOP sendte 13. mai brev om denne saken til Arbeids- og sosialdepartementet etter forarbeidet til utvalget.

Meldingskrav til NAV

Det viser seg at det i en del situasjoner ikke automatisk blir beregnet endringer i pensjonen når pensjonisten har rett til endringer i sin pensjon.

Tekst: Elen Lein, medlem av Pensjonsutvalget

Følgende brev er gått til statsråden i Arbeids- og sosialdepartementet fra ledelsen i LOP:

„Tilleggspensjon etter at ektefelle/partner er falt bort.

Landslaget for offentlige pensjonister (LOP) viser til at NAV ikke lenger foretar noen automatisk vurdering om en har rett til tilleggspensjon når noen blir enke/enkemann etter passert 67 år. Dette har vært praksis tidligere. Nå må vedkommende selv i tilfelle søke om å få vurdert om en har rett til tilleggspensjon.

Mange eldre er i dag ikke oppmerksom på at en må søke NAV om å foreta en vurdering om en har rett til tilleggspensjon etter at ektefelle/partner er falt bort, og kan dermed tape betydelige beløp som en har rett til. Mange av pensjonistene som dette gjelder, har også i utgangspunktet en lav pensjon. Det skal være unødvendig at eldre mennesker skal være nødt til å søke om noe som de faktisk har krav på.

Landslaget for offentlige pensjonister (LOP) vil derfor oppfordre statsråden til å gjeninnføre den gamle praksisen slik at de automatisk regner om tilleggspensjonen når noen blir enke/enkemann etter passert 67 år.“

Andre nye situasjoner hvor det må søkes

Pensjonsutvalget har også registrert at det ved andre overganger til ny situasjon for pensjonister er nødvendig med særskilt melding/søknad til NAV på et tidlig tidspunkt dersom en skal unngå tap eller forsinkelse i pensjonsregulering. Det bør meldes fra minst 3 mndr før endring. Punktene som er listet opp nedenfor, gjelder i tillegg til det som er tatt opp i ovennevnte brev:

- Alderspensjon fra folketrygden ved avgang 67 år må det søkes om 3 måneder før avgang.
- Hvis en har AFP fram til 67 år, må en søke om alderspensjon fra folketrygden. Statens pensjonskasse eller andre offentlige pensjonskasser betaler ikke ut

tjenestepensjon før en tar ut folketrygd.

- De som er delvis uføre fram til 67 år, må søke om alderspensjon for å få full pensjon ved 67 år.
- Alle under 67 år som blir enke/enkemann, må søke om pensjon til gjenlevende – denne blir inntektsprøvd.
- En som har sykepenges eller arbeidsavklaringspenger, må også søke når/hvis en skal over på uføretrygd. Det må alltid søkes om uføretrygd, den kommer ikke automatisk.

I de tilfellene som er nevnt, må du selv kreve å få pensjon ved å fylle ut skjema til NAV.

Støtt våre annonsører!

Vi i LOP

Turutvalget orienterer

Turutvalget har hatt fem møter i løpet av den korte tiden vi har fungert. Vi har samlet oss om å lage to turer hvert år, det vil med andre ord si at vi i 2014 arrangerer et elvecruise på Rhinen i september i samarbeid med Escape Travel AS og en julemarkedstur til Berlin i november/desember, første søndag i advent.

Julemarkedsturen er i turutvalgets egen regi i samarbeid med Maj og Tore Lindholt. Vi har på egen kostnad tatt to turer til Berlin, hvor vi har gått gjennom to ulike hotelltilbud, flere spisesteder, sightseeingtilbud, julemarkeder og gangavstander i forhold til de ulike severdighetene, samt STASI- og DDR- museene. Turen skulle derfor være solid kvalitetssikret.

Det er i skrivende stund moro å kunne si at begge turene er fullbooket, og at vi har venteliste på Berlinturen!

Tanker om fritid

Aldri har vi hatt så mye fritid som mennesker har nå i dag, aldri har vi hatt så lite energi til å gjøre noe utenom vårt fag.

Aldri har vi levd så lenge som mennesker gjør i vår tid, men hva er egentlig poenget når vi likevel har så lite å gi?

Aldri har stresset vært større enn slik som det oppleves nå, da er det betimelig å spørre hvor veien til lykken skal gå?

Anders Stende

Arbeidet med turtilbud for 2015 er så smått begynt, vi ser for oss en tur på våren og en på høsten. Blir Berlituren så vellykket som vi håper på, kan den eventuelt arrangeres også i 2015.

Turutvalget ønsker alle LOPs medlemmer en riktig god sommer og håper at våre turtilbud for 2015 kommer til å falle i smak.

*Lillian Saxegaard, leder
Inger Trømborg, medlem
Turid Frimo, medlem*

Landslaget for offentlige pensjonister (LOP) har samarbeid med:

- OPPF (Oljedirektoratet/Petroleumsdirektoratet)
- Sykepleierforbundet • Presteforeningen
- Skolelederforbundet • Mattilsynet
- Meteorologisk Institutt

Ny sensor kan oppdage fall hjå eldre

Halvparten av nordmenn over 80 år ramlar minst ein gang i året. Ein ny fallsensor skal fange opp fall og gje raskare hjelp til uheldige eldre som mister balansen.

Halvparten av alle eldre over 80 år, og om lag 30 prosent av alle over 67 år, ramlar minst ein gang i året i Noreg i dag.

Illustrasjonsfoto: iStock)

Dette viser tal frå kompetansesenteret for bevegelsesvansker og fall på St. Olavs hospital i Trondheim. Vidare viser statistikken at halvparten av tilfella skjer heime eller i nærleiken av heimen. Når eldre dett, kan liv og helse stå i fare. Etter eit fall treng 40-60 prosent av dei eldre medisinsk behandling, og 13 prosent av falla resulterer i brotskader.

Men ikkje alle får hjelp med ein gang. Rundt 10 prosent ligg meir enn ein time og ventar på hjelp. Fall med skade tidoblar også sjansen for å hamne på sjukeheim. No kan ein ny fallsensor utvikla ved NTNU sørge for at ein kan få raskare hjelp om ein skulle vere uheldig å ramle, noko som aukar prognosen for rehabilitering.

Unik radarløysing

Bak utviklinga av den nye fallsensoren står fem studentar frå NTNU. Deira løysing består av diskrete, nærast usynlege rørslesensorar som vert montert i veggane heime hos ein brukar.

Sensorane, som er basert på radar-teknologi frå Novelda, kan fange opp rørsler med opptil fire millimeter presisjon, og fangar opp rørsle i mørkret og gjennom møblar og lette vegger.

Dette gjer det mogleg å fange opp fallrørsler. Sensorane kan likevel kun «sjå» rørsle, og ikkje kven som er i rommet, slik at brukaranes personvern vert ivareteke. - Vårt system fungerer slik at brukaren dett, vil sensorane registrere dette og sende ein alarm til helsetenesta i kommunen på same måte som triggelsalarmar i dag, seier Fredrik Bergflødt, ein av studentane bak sensoren. I tillegg forsøker dei å legge til funksjonar der ein registrerer aktiviteten til brukaren over ein viss tid. - Endring i rørslemønsteret kan seie noko om risikoen for å falle, slik at vår løysing også kan nyttast til å forutsjå fall, seier Bergflødt.

Behov for teknologi

Studentane trur at mange av skadane etter fallelisodar kunne vore redusert eller unngått om eldre som dett hadde fått raskare hjelp. - I tillegg gjer eldrebølgja sitt til at det ikkje vil vere nok ressursar i helse-sektoren til å følge opp eldre på same måte som i dag. Vi kjem rett og slett til å trenge hjelp frå teknologien til å sørge for at eldre får den omsorgen dei treng og har krav på, seier Kristina Hoff Wanderås.

(Kilde: forskning.no, Maria Gilje Torheim, journalist i Gemini.no)

GRUPPETURER

Vollan Travel arrangerer turer med nytelse og gode opplevelser til reisemål i Tsjekia, Ungarn og Slovakia. Daglig leder er selv med som reiseleder på turene.

Vollan Travel har fokus på:

- Kulturelt program
- Historiske byer
- Gode spisesteder med lokal atmosfære
- Hoteller av god kvalitet og sentral beliggenhet
- Komfortabel transport
- Mulighet for SPA og velvære
- Tid til egen aktivitet

Tel.: 90 77 90 64 – pv@vollantravel.no
www.vollantravel.no

Fisk på grillen

Sommeren står for tur og de fleste har begynt grillsesongen. Veldig mange velger kjøtt når de skal grille, men fisk er også et veldig godt alternativ på grillen.

Av Birger Frimo.

I utgangspunktet så kan man legge hva som helst på grillen, men man må tenke på hvor lett enkelte fisker går i oppløsning.

Fisk som laks, ørret og kveite er det bare å legge rett på, mens torsk bør man alltid grille på svak varme med skinnsiden ned under et lok.

Noe vi ofte har på grillen er fisk og skalldyrspiljott, her bruker jeg en blanding av kveite, laks, store reker, blåskjell, urter, løk, hvitløk, smør og hvitvin.

Jeg gjør dette på følgende måte:

Ta et ark med aluminiumsfolie på størrelse med et A3 ark og brett dette dobbelt.

Deler fisken opp i terninger på 2x2 cm og legg i midten av arket, sammen med blåskjellene og rekene. Finhakk løk, hvitløk og urter og legg dette på toppen sammen

Illustrasjonsfoto: shutterstock.com

med smør. Til slutt: hell over litt hvitvin.

Brett sammen aluminiumsfolien slik at det blir tett og at du får en pakke.

Legg dette på middels varme og grill i ca. 20 min.

Legg pakken over på tallerken og la gjesten selv åpne, slik at all lukt og aroma kommer fram.

Lykke til og ha en god sommer!

LEI EN CONTAINER!

Hos oss kan du leie containere i ulike størrelser.

Bli kvitt rusk og rask på en enkelt og forsvarlig måte.

Lei på dagsbasis eller for en lengre periode.

Vi tilbyr gunstige priser, kort leveringstid og fleksibel tømning!

Containere er ypperlig til:

- opprydning i hage, loft og kjeller
- ombygging, riving,
- flytting

Ring i dag for info eller bestilling!

Perpetuum Tlf 400 02 929

Jubileum ved Nidelvens bredde

Tirsdag 25. mars samlet medlemmene av Trondheim lokallag av LOP seg til 60-årsjubileum på Rica Nidelven Hotel.

Tekst og foto: May og Kjell Helland

Glimt fra jubileumsfesten.

Toastmaster var Aage Borrmann som ledet festen med både fasthet og humor. Fylkesmusikerne sørget for musikken både under middagen og når tango og vals kom på programmet. Middagen besto selvsagt av lokal trøndersk mat som lettrøkt tartar fra Frøyalak, krydderstekt reinsdyr fra Røros og en herlig sjokoladekrem fra lokal leverandør. Under middagen dukket Sivert fra Byneset (tidligere Flettfrid fra

Singsaker) opp. Latteren sto høyt under taket da han gjorde seg noen tanker om oss pensjonister og den kommende «repprasjonsalderen», og som resultat at de fleste av oss ville få en levealder på 130 år.

Lagets leder Annbjørg Ulset Evensen tok oss med på en rundreise gjennom lagets 60 år. Gjennom så mange år har selvsagt lagets aktivitet variert, men laget har alltid fremstått som et viktig tilbud til de offentlige pensjonistene i Trondheim. Hun trakk særskilt frem tre aktive ledere i disse årene. Det var presten Sæbø (1954 – 1963), Artur Svendsen (1968-1978) og ikke minst Sigurd Klæt som ledet laget i hele 18 år i perioden 1978-1996. I dag fremstår laget som et av de mest aktive pensjonistlag i Trondheim. Noe som ikke minst kommer til uttrykk i ulike sammenhenger i lokale media.

Laget tar da også opp viktige saker av betydning lokalt som sentralt. Dette kom da også til uttrykk under de mange hilsningstalene. Kjell Helland hilste og overrakte gave fra LOP sentralt. Lederen for Pensjonistenes Fellesorganisasjon i Trondheim, Arne Silset, som representerer 90 pensjonistforeninger hilste og overrakte gave til en av organisasjonens eldste lokallag. Lederen av Seniorrådet (tidl. eldrerådet) i Trondheim Randi Wiggen hilste også, samtidig som hun fortalte at hun nå hadde meldt seg inn i laget. Noe som ble mottatt med applaus.

Deretter fortsatte festen, mens kveldslysene fra bryggene blinket i Nidelven som fløt forbi på sin vei ut til Trondheimsfjorden.

NOR DIESEL A.S

LEVERANDØR AV ALT TIL BILEN
OG INDUSTRIEN

- Diesel-, skips- og bilelektrisk spesialverksted
- Autorisert Bilverksted
BOSCH Servicesenter

Stakkevollvn. 69 • 9292 Tromsø
Tlf. sentralbord 77 61 56 00
Verksted 77 61 56 09
Se våre hjemmesider:
www.nordiesel.no

Datakurs for pensjonister

Vi hører ofte "jeg er for gammel til å sette meg inn i alt dette nye", men er vi det?

Av: Magne Helland

Etter hvert blir vi tvunget inn i en situasjon, enten vi vil eller ikke, hvor vi må sette oss inn i denne vanskelige dataverden. Noe av det første vi opplevde var at telefonkatalogen forsvant. Vi forsøkte å protestere men ble ikke hørt. Det viser seg at stadig flere områder blir "digitalisert". Papiravisene forsvinner og finnes bare på data, skattevesenet sender ikke lenger ut skattekort, dette må hentes på internett, selvangivelsen kan du sjekke på internett, vi får nye ord som Youtube, facebook, snapshot, Ipad, og har ingen "peiling" på hva dette dreier seg om. Er du på facebook?

Hvordan i alle dager skal vi bruke alt dette? LOP Sandnes og Jæren inviterte høsten 2013 til kurs i bruk av Ipad. Det ble 49 påmeldinger, pensjonister som hadde behov for å komme i gang med bruk av dette nye. Pågangen var så stor at vi måtte arrangere 2 kurs. Skal vi kunne gi

kursdeltakerne et godt kurs med god oppfølging betyr det et begrenset antall deltakere hver gang. Det ble tidlig konkludert med at dette måtte gjentas. Våren 2014 har vi 38 påmeldinger. Hele 87 personer har altså funnet at det er behov og vil lære mer om bruk av Ipad. Kursene går over to dager, noen få timer hver dag.

Det er ikke mye som skal til for å arrangere et kurs. Et lokale med nettverk og en person som kjenner til og har brukt Ipad. Lokalet leier vi av kommunen, som har vært meget

hjelpsom i arbeidet for å få dette til.

Erfaringen med våre kurs er at det er et stort behov for opplæring i bruk av data. Flere har behov for, på en måte, å komme over en barriere. Vi hører ofte at, nei dette er for vanskelig, jeg er for gammel osv. Alle trenger ikke kjenne alle systemer, det er tilstrekkelig at vi kjenner noen få, bruk av E-post, ta imot, sende meldinger og en enkel innføring i et skriveprogram. Dette kan alle lære.

Årsmøtet i Voss og omland

Lokallaget som dekker kommunane Aurdal, Granvin, Ulvik, Vaksdal og Voss hadde årsmøte 20. ebruar. Ragnhild Mølster Lidal vart attvald som leiar.

Av: Ola Folkestad

Lokallaget som dekker kommunane Aurdal, Granvin, Ulvik,

Vaksdal og Voss hadde årsmøte 20. februar. Ragnhild Mølster Lidal (foto) vart attvald som leiar.

I tillegg til vanlege årsmøtesaker

med mat og kaffiøkt og musikalsk innslag fekk vi orientering om aktiviteten i seniorgruppa i Voss Utferdslag (lokallaget av DNT) med bilete frå turar som laget har hatt det siste året.

Av årsmeldinga framgår det at laget har om lag 170 medlemmer. På Voss er laget representert i eldrerådet.

Av aktivitetar framgår det at laget i

2013 gjennomførte ein to-dagers seinsommartur til Rauland i Telemark. Vidare arrangerte laget to teaterturar til Den Nationale Scene i Bergen. Laget planlegg tilsvarande tiltak i år.

Årsmøtet vedtok å teikne seg for kr 5.000 i dugnadsaksjonen for eit nytt badeanlegget på Voss.

Ny vri på medlemsmøtet!

Sandefjord LOP gjorde en liten vri ved det siste medlemsmøtet for sesongen og avholdt møtet på Hotel Atlantic 8. mai.

Av: Lillian Heggem

43 personer ble tatt godt imot av Henrik Kulms som overtok en utstyrsbu fra 1854 fra det gamle hvalfangst-rederiet Melsom i Larvik. Dette huset måtte Kulms rive og frakte til Sandefjord hvor han har integrert det i hotel Atlantic. I dag fremstår det som en fullverdig del av hotellet. Kulms har fått mye utstyr og kjøpt møbler fra et hvalfangerhjem og diverse fangstredskaper.

Vi ble tatt med rundt i Melsombua. Kulms fortalte mye fra hvalfangsten og viste fram en hvalskytters klær, hvaltenner og hvalører. Han har deltatt på to hvalfangst-ekspedisjoner for å få bedre innsikt i dagens fangst og hvalens fremtid, en fra Egersund og en fra Island. I prinsippet er det samme fangstmåte i dag som i tidligere tider. Det ble et fint møte denne dagen. Kulms er levende opptatt av hvalfangsttiden, og han er flink å formidle.

Lokallagsleder Paul Wirkola takket og overrakte blomster.

Senere i mai dro vi på Smøgentur!

Gravmonumenter Kvalitetsstein!

Produsert i Norge for norske forhold.
Størrelse og form etter kundens ønske. Ta kontakt med ditt lokale begravelsesbyrå for kyndig hjelp og veiledning.

Hartvigsen Begravelsesbyrå
Stakkevollveien 49, 9010 Tromsø, tlf: 77 64 10 00

Nord Troms Begravelsesbyrå
Båtnesvn. 7, 9151 Storslett, tlf: 901 65 144

Brødr. Strand Stenhuggeri as
Produsent av gravminner i 5. og 6. generasjon
www.br-strand.no

Phishing-alarm!

Fra Gunda Falao Sparre, LOP Bergen og omland

Vi har oppdaget at e-posten til et medlem hos oss er blitt misbrukt i forsøk på phishing fordi vi har mottatt et merkelig «tiggerbrev», angivelig, fra medlemmet.

Denne hendelsen gjør at vi tenker flere kan bli utsatt for slikt, både ved at deres navn kan bli misbrukt, og ved at personer de kjenner, får "tiggerbrev" fra dem, eller at de selv får tiggerbrev fra en person de kjenner.

Derfor tenker vi at det kanskje kan være på sin plass at "Vi i LOP" har en advarsel om at man kan bli utsatt for phishing. Videre er det sikkert mange som ikke er klar over at dersom de svarer på en e-post som er sendt til flere, så kan de risikere at alle de andre mottakerne kan lese svaret dersom de svarer ved å trykke på svarknappen. For å unngå slikt, bør man sende svaret i egen e-post bare til den personen man har fått e-posten fra.

Serviettens historie

På medlemsmøtet i Moss LOP 13. mai holdt Inger Lise Skauge foredrag om "Hverdagslige ting - serviettene". Hennes store interesse for servietter startet allerede som liten jente på slutten av 40-tallet med samling av noen få servietter i en skoeske.

AV: Inger Myhre

I dag har hun en samling på 80.000. Når barn var på skoletur og kjøpte godterier, kom hun hjem med servietter i bagasjen. Samling av servietter fikk etter hvert et stort omfang, og i dag har hun tatt i bruk og innredet loftet til sin store samling.

Kristian Hjortkær Hansen og Inger Lise Skauge

Hun fortalte artige historier om serviettens tilblivelse og kvalitet fra ett lags og opp til fire lag med motiver og vakre farger fra alle årstider og høytider, og viste dem ved overhead. Mange kunstnere og forretningsfolk har inngått avtaler på en serviett. Politikere har brukt en serviett til å notere ned viktige saker på. Det ble også laget servietter med bilde av Eidsvollsmennene fra 1905. Skauge synliggjorde hvor mye kultur og historie som kan ligge i en serviett. Hun har utgitt en bok om serviettens historie som må bli interessant lesning.

Avslutningsvis fortalte hun om en av kvinnene fra sin egen bok "Våre bibelske søstre", Ruts bok.

Som takk for en meget interessant time overrakte lokallagsleder Kristian Hjortkær Hansen en liten smakfull gave.

Hjortkær Hansen orienterte om sommerturen til Kjærnes gård 5. juni og om høstens medlemsmøter som blir flyttet til ARENA.

- 9. september – Samhandlingsreformen.
- 21. oktober – Alf Prøysen året.
- 18. november – Pensjonsreformen.
- 2. desember – Julelunsj i Drøbak.

Revidert nasjonalbudsjett 2014:

Kommunereform for fremtidens velferd, sier regjeringen om kommuneopplegget for 2015 som ble presentert 14. mai.

- Kommunereformen er en velferdsreform. Målet med kommunereformen er å sikre gode velferdstjenester til oss alle: Gode skoler, pleie og omsorg når vi blir eldre, trygge barnehager for barna våre. Det handler om hva som skal til for å ta vare på de innbyggerne som trenger det aller mest: Barn som trenger barnevernet, rusmisbrukere, mennesker med psykiske helseutfordringer, og de som faller utenfor. Det sier kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner.

- Regjeringen ønsker sterke og robuste kommuner, som kan få flere oppgaver og mer ansvar. De fleste tjenester løses best nærmest innbyggerne, i lokalsamfunnene, sier statsråd Sanner.

Temaet bør på dagsorden for LOP!

Les mer på www.regjeringen.no

Velkommen til Femund Fjellstue

Ei hjemmekoselig fjellstue med særpregede rom og hytter ved bredden av innlandshavet
Femunden 700 moh, omkranset av vakre fjell
sommer som vinter. Idylliske turstier og løyper
fred, ro, rekreasjon, glede og ny energi.
Vårt kjøkken er kjent for hjemmelaget mat
det meste hentet fra naturen.
Spisestedet for fjellmat ved alle anledninger
fra enkelt personer til grupper, kurs og selskaper.

Kontakt oss for et tilbud!

Femund Fjellstue

Femundveien 3645, 2446 Elgå

tlf [0047-62459541](tel:0047-62459541) og [0047-95175989](tel:0047-95175989)

www.femundfjellstue.no

Eldreråd i arbeid

I Ullensaker eldreråd er Olav Hagen leder. Han er æresmedlem i og tidligere leder for Øvre Romerike LOP. Hagen har sendt Vi i LOP en oversikt over saker eldrerådet er spesielt engasjert i. I forrige utgave av medlemsbladet hadde John Ivar Solvik, Bergen og omland LOP, en artikkel om eldres deltakelse og innflytelse i lokalpolitikken. Dette er viktig og nyttig informasjon. Vi i LOP ønsker stoff fra mange flere eldrerådsmedlemmer!

Universell utforming: Eldrerådet er trukket inn i dette arbeidet. Leder er medlem av komiteen som deler ut «Tilgjengelighetsprisen»

Trygghetsalarm: Oppgraderingen av trygghetsalarmen som pågår, medfører raskere og mer effektiv reaksjon ved alarmutløsning. Det er meget viktig at hjemmeboende eldre med funksjonshemming kan føle seg trygge. Som et mål har Eldrerådet anbefalt at tjenesten trygghetsalarm, som et lavterskel tilbud, skal gis til alle eldre som ønsker det. Ut ifra vår erfaring vil ikke eldre som har behov for trygghetsalarm be om dette før det er nødvendig.

Sett i lys av en omsorgspolitik som går ut på at man skal bo lengst mulig i egen bolig, er dette et viktig verktøy som bør påaktes.

Rådgivningstjenesten for eldre: Eldrerådet var en av initiativtakerne til å iverksette en slik tjeneste. Vi har kun fått positive tilbakemeldinger fra eldre som har hatt besøk i år. At ordningen nå skal videreføres i kommende år og omfatte alders-

Olav Hagen flankert av de to andre æresmedlemmene Ole Egeland og Kåre Syltevik. (Foto: Maj Lindholt)

grupper før 1930, er meget positivt. Rådgivningstjenesten har utarbeidet en informasjonssmappe som fyller et tidligere udekket behov for informasjon til eldre som ikke er på internett.

Dagskonferanse for eldrerådene på Øvre Romerike:

Initiativet ble tatt av Ullensaker eldreråd. Samtlige kommuner i området var representert.

Eldredagen 2013 ble avviklet i Kulturhuset lørdag 28. september med 180 gjester!

Hverdagsrehabilitering, seminar

3. april: Eldrerådet var representert i seminaret ved leder. Eldrerådet

støtter tiltaket med innføring av hverdagsrehabilitering så lenge det kan ha en forebyggende effekt i eldreomsorgen.

Samarbeid med Oslo høyskole:

Eldrerådet har bistått Oslo høyskole i prosjektet «Borgere i alle livsfaser»

Overgang fra papir til lesebrett:

Eldrerådet får fortsatt alle saksdokumenter på papir via posten. Stort sett har dette gått greit, men det vurderes om eldrerådet medlemmer bør gå over til lesebrett. Det vil avlaste administrasjonen og lette arbeidet for eldrerådslederen.

Bruk av GPS til personer med demens:

Eldrerådet støtter forsøket med innføring av et sporingssystem som et hjelpemiddel i demensomsorgen.

Ruteselskapet Ruter legger ned bussruter i Ullensaker:

Eldrerådet har påpekt det uholdbare i at bussforbindelser, som blant andre befolkningen på Kløfta er helt avhengig av, blir trukket inn.

Byporten Tannklinikk

- med et smil

Spesialist i oral kirurgi*

NAV spesialkompetanse implantatprotetik *

Allmennpraksis

* Refusjon fra NAV

77 67 31 00 Skippergt. 32, 9008 Tromsø

www.byportentannklinikk.no

Pensjonsoppgjøret pr. 01.05.2014

Når dette leses, er vi sannsynligvis ferdig med pensjonistoppgjøret. Etter det som foreløpig er kjent, fikk de såkalte frontfagene et tillegg på 3,3 prosent, så jeg har tatt utgangspunkt i dette.

Av Per Loe, nestleder Trondheim lokallag av LOP

I beregningen nedenfor er pensjonen kr 250.000,- før oppgjøret starter.

Jeg har valgt å ta med i beregningen økningen av trygdeavgiften, da jeg i likhet med alle andre pensjonister lever av nettobeløpet jeg får utbetalt.

Trygdeavgiften ble hevet fra 3 prosent med 1,7 prosent til 4,7 prosent fra 2011 av den rødgrønne regjeringen, og med ytterligere økning på 0,4 prosent til 5,1 prosent fra 2014 av den blåblå regjeringen. Disse endringene skjedde i forbindelse med statsbudsjettene for de aktuelle år. Til sammen er trygdeavgiften økt med 2,1 prosent siden 2011. Disse økningene av trygdeavgiften var det kun pensjonistene som fikk, til tross for at den rødgrønne regjeringen hadde lovt at det ikke skulle bli noen økning av det totale skattetrykket i den aktuelle perioden, men dette gjaldt tydeligvis ikke pensjonistene. Hva hjelper det å få i dette tilfelle kr 6.313 mer i pensjonen når trygdeavgiften øker med kr 5.383. Du sitter igjen med kr 931, og så skal det trekkes ordinær inntektsskatt.

Uansett hvor stort det prosentvise tillegget blir, vil dette bli spist opp av økningen av trygdeavgiften på tilnærmevis samme beløp.

Pensjon pr. 30.04.2014		250.000
Økning grunnbeløp (G) 01.05.2014	3,30%	<u>8.250</u>
Beregningsgrunnlag for trekk		258.250
Trekk	0,75%	<u>1.937</u>
Ny pensjon		<u>256.313</u>
Økning pensjon	2,53%	<u>6.313</u>
Virkelig trekk i %	0,77%	
Økning trygdeavgift f.o.m. 2011	1,70%	4.357
Økning trygdeavgift f.o.m. 2014	0,40%	<u>1.025</u>
Sum økning trygdeavgift		5.383
Trekk	0,75%	<u>1.937</u>
Sum tap		<u>7.319</u>
Økning pensjon		6.313
– økning trygdeavgift		<u>5.383</u>
Virkelig endring pensjon	0,37%	<u>931</u>

For at pensjonistene skal få den samme inntektsutvikling og bevare kjøpekraften som de yrkesaktive, må underreguleringen fjernes og trygdeavgiften bringes tilbake til sitt opprinnelige nivå på 3 prosent som det var før 2011. Økningen av trygdeavgiften har intet med pensjonsreformen å gjøre, så den kan fjernes i forbindelse ved neste års statsbudsjett. Når det gjelder avkorting på 0,75 prosent, får en hele tiden høre at det må en vente med til 2017 når pensjonsreformen skal evalueres. En så opplagt urettferdighet skulle det ikke være nødvendig å vente med i mange år, da en allerede nå ser hvor skjevt dette slår ut.

Forberedelsen til evalueringen av pensjonsreformen må starte nå.

Medlemsfordeler

SATS

SATS er Nordens ledende treningskjede med 108 egeneide treningssentre. Treningen som tilbys er markedets bredeste innenfor kondisjon og styrke, utført individuelt eller i gruppe. SATS har treningssentre i Oslo (22), Stavanger (4), Bergen (6), Trondheim (2), Tromsø (2), Sarpsborg (1) og Drammen (1). De tilbyr LOPs medlemmer 22 prosent rabatt.

Kontaktinformasjon: **SATS Norge AS**, Nydalen allé 37, Postboks 4949, 0423 Oslo.

Telefon 23 30 70 00. Les mer på www.sats.no

Fordeler for LOPs medlemmer med Thon Basic

Inntil 15 prosent rabatt på våre ordinære priser for overnatting i Norge og Sverige.

Inntil 10 prosent rabatt på priser på for overnatting i Brussel og Rotterdam.

Enkel bestilling på internett.

Kontaktinformasjon: Postboks 489 Sentrum, 0105 Oslo, telefon: 815 52 440.

Les mer på: www.thonhotells.no

Finn Carlsen Bussreiser AS arrangerer bussturer i hele Norge og mange steder ellers i Europa. Det de kan tilby LOPs medlemmer er turer i moderne busser som er 'spekket' med komfort. De har tematurer, turer kombinert med kanalbåt og shoppingturer. De tilbyr LOPs medlemmer flotte opplevelser og 10 prosent rabatt.

Kontaktinformasjon: Finn Carlsen Turistbusser AS, Solheimveien 70, 1473 Lørenskog. Telefon 67 91 20 50.

Les mer på www.fcturistbusser.no

escape TRAVEL

Escape Travel AS tilbyr turer over hele kloden. De er største arrangør av elvecruise og spesialister på langreiser og safari. De kan tilby opplevelser på 30 elver og tre kontinenter.

De vil skreddersy turer for LOPs medlemmer.

Kontaktinformasjon: Escape Travel AS, Munkedamsveien 3B Postboks 1591 Vika 0118 Oslo.

Telefon 22 01 71 71. Les mer på www.escape.no.

duka PC

ViKan AS/dukaPc tilbyr LOPs medlemmer PC for seniorer og lesebrett. De tilbyr også god hjelp og veiledning over sin hjelpetelefon og to måneder gratis support-abonnement. Kontaktinformasjon: DuKan AS, Jon Lilletuns vei 3, 4879 Grimstad. Telefon 22 72 26 00. Les mer på www.dukapc.no

nestor seniorutvikling melsomvik

Melsomvikveien 79
3159 Melsomvik
tlf: 33 33 55 00
www.nestorutvikling.no

Nestor seniorutvikling tilbyr kurs til seniorer (55+).

Temaer som pensjonsreformen, juridiske spørsmål, økonomi og ernæring står på kursprogrammet. De arrangerer også kurs i data, foto og mye annet. Temakursene og kulturreisene skal inspirere og engasjere til livslang læring og aktivitet. Nestor seniorutvikling er en folkehøyskole for voksne og ligger i vakre omgivelser i Melsomvik, Vestfold. De tilbyr å skreddersy kurs for LOPs medlemmer.

Kontaktinformasjon: Nestor seniorutvikling,

Melsomvikveien 79, 3159 Melsomvik.

Telefon 33 33 55 00. Les mer på: www.nestorutvikling.no

DAG AASBØ TRAVEL

Dag Aasbø Travel AS arrangerer bussreiser, cruisereiser og flyreiser. Vi tilbyr skreddersydde reiser for LOPs alle lokallag. Seniorturer er en av våre spesialiteter. Vi har et stort nettverk av samarbeidspartnere i mange land og tilbyr reiser i Norge, Europa og ellers i verden. Kontaktinformasjon: Dag Aasbø Travel AS, Åsbø, 4980 Gjerstad. Tlf. 37 15 70 31. Les mer på www.dagaasbo.no.

Sekretariatets spalte

Av daglig leder Karin S. Woldseth

«Med hodet over vannet» er det en sang som heter, og det er vel akkurat der jeg befinner meg, så vidt..

Eller kanskje er jeg mer lik den lille kaninen i Alice i Eventyrland, som springer rundt med stoppeklokken og roper: «Jeg kommer for sent, jeg har ikke tid.» Men sånn er det når store mengder papir skal sjekkes, dobbeltsjekkes for så å sendes ut til lokallag og sentralstyre som en forberedelse til Landsmøtet med tidsfrist.

Jeg rakk det heldigvis, så nå får jeg gå tilbake til min andre store utfordring, nemlig medlemslistene. Dessverre er ikke alle à jour, noen har falt fra, noen har flyttet og noen har blitt syke, og derfor får jeg ganske mange Vi i LOP-blader i retur. Så en oppfordring til alle, husk og meld fra hvis dere flytter. I tillegg har noen meldt seg ut og får bladet likevel, og andre har meldt seg inn og får det ikke. Kjære leser, hvis du ikke har fått bladet ditt, så tar du kontakt med meg, så skal jeg sende ett til deg, og du som egentlig ikke skal ha bladet, men som har fått det, les det – det er verd det. Så skal jeg i mellomtiden forsøke å ordne opp i medlemslistene våre.

Likevel, dette er et fantastisk sted å jobbe, jeg sto faktisk og kjente på det i dag, på vei til jobben, jeg gleder meg til å komme på jobb. Hit ringer så utrolig mange hyggelige mennesker, og sentralstyret har vært hjulpet meg i denne noe hektiske oppstartsperioden, langt over det man kan forvente. Her er jeg aldri ensom, selv om jeg er alene.

En liten oppfordring til slutt. Kan de lokallagene som enda ikke har registrert seg i Brønnøysund, vurdere å gjøre det nå. Nye frister for å søke om momsrefusjon blinker i det ikke altfor fjerne, og jo fler som er med dess bedre er det.

Husk at jeg er her for deg, ta kontakt hvis du lurer på noe, telefonen betjenes mellom 9.00 – 15.00 og eposten er post@lop.no, når det er en pc i nærheten.

Ha en fantastisk vår, nyt den, for den varer så altfor kort!

Nye Hyundai i10
Ny sjarmør
på veien

Hyundai i10 Eco-Entry

kr 133 850,-

Nye Hyundai i10 er en ekte europeer, designet og produsert i Europa. Den er lengre, bredere og den er godt utstyrt. Uansett hvor langt du skal kjøre, vil du sette pris på i10s friske design og detaljene i kupeen.

På er den her! Les mer på www.hyundai.no

NEW THINKING.
NEW POSSIBILITIES.

Veiledende pris levert Oslo/Drammen inkl. leveringsomkostninger kr 8 900,-. Frakt til forhandler utenfor Oslo/Drammen, årsavgift, vinterhjul og metallisk lakk kommer i tillegg. Syv års fabrikkgaranti. For vilkår og betingelser, se www.hyundai.no. Vi tar forbehold om trykktfeil og endringer. Avbildet modell kan avvike fra tilbudt modell. Drivstofforbruk blandet kjøring i10 1,0i 65 hk MT Eco-Entry : fra 0,43 l pr ml. CO₂-utslipp: fra 98 g/km. NOx:13 mg/km.

KONTAKT JØRAN LIEN PÅ BILTREND FOR ET GODT TILBUD. TLF 46842970

				ENE-BOEREN	LURING	HA	KRI-TIKK	↓	WISE	TALL		LURER	
				↳									
				ALDRI			SNORA SLAN-GE						
				BORT					SLAG	MISTER GLISER			
				BYRÅ	KORN-BAN-DET	ERTE			RISP				
				GIR	↳				PUGGE				
BAK-VERK	↓		↓	LAGER	KVAR-TER LABB		MÅL MØRKE			↑			
↳									BRÅK		☆		
LEKER			OMME			BRÅ PJOK- KEN							
LEK-KASJE-FRI								FRED			KANT		
FUGL	↓	UNION	LEVER KARAK-TER		FASE	KONJ. SANG- KONGE		SINT					
↳				AVTALE PLAN-TER			HOVEN	↓	TONE APÅR-TE		↑		
FRI-LUFTS-MANN											↑		
ENORM				ISO-LERT	PINE GNAG-DE		BA EURO-PEER						
FLOKK DUM-RIAN											YAN-KEE		
↳		SPIRE	BLI ENIGE			ADV. UT- BYGG			TINE M- NAVN				
BOLI-GEN HEST						GAM- MEL							
	↓		☆	HATT	FOR- ENE	HOVED- STAD I USA	BAK DO		OFRE KVIST				
↳								NOT SØLV					
LETT-VINN-REN-GJØ-RING		TRE	LIKE MINKE		FOR- TRINN		MERKE LEG- DEL				↑		
HIT									RET- NING TITTE				
↳				☆	ORD- NER			DES- SER- TEN			↑		
HALV-ERE	↳									↗	☆		

Løsning nr 1-2014 :

Bursdag i februar og landsmøte i juni for LOP

												
	K	A	I	R	O	T	A	L	L			
	M	A	K	S	I	M	U	M				
	T	R	I	V	E	L	I	G				
	T	S	E	N	O	R	A					
	S	E	L	E	R							
	A	B	S	O	L	I	T	I	S	M	E	☆
	U	T	R	O	P	E	R					☆
	R	I	K	E	N							
	S	E	L		K	A	S	T				☆
	D	R	A	H	J	E	L	P		E	S	↑
	A	R	Y	K	U	R	E	R		T	S	A
	E	G	O	B	M	S				N	I	T
	F	E	I	R						B	O	M
	B	E	V	K	L	N				D	P	H
	B	U	S	S	L	O	M	M		E	V	A
	E	R	T	E	H	V	I	E		L	S	E
	U	F	E	I	R					O	S	D
	A	L	D	E	R	S	G	R		E	N	S
	R	E	E	L	E	I				S	O	I
	L	O	G	L	A	N	D	S		M	Ø	T

Vi gratulerer vinnerne som får 5 flaxlodd hver i posten:

Anne Marie Sletvold, Orkanger

Einar Dahle, Kristiansund

Leif Paul Pedersen, Tromsdalen

Eva Skodvin, Oslo

og

Else-Marie Madsen, Stavern

Frist for innsending av løsning i nr 2-2014 er 1. august 2014.

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr/poststed: _____

Løsningsord: _____

Send til tomaholt@start.no

eller Vi i LOP, Tømtesvingen 30,2013 Skjetten innen 1. august 2014.

LOP i eldreråd 2011-2015

Gi innspill, still spørsmål – de arbeider for oss!

Fylkeseldreråd:

Hordaland:

Ingrid Linde,
tlf. 55 95 10 87

Anne-Karin Davidsen (vara)
adav@broadpark.no

Nordland:

Berit Lorentsen,
berit.lo@online.no

Nord-Trøndelag:

Tora Lein (vara),
tora.lein@online.no

Oppland:

Per Rasmussen,
prasmus@online.no

Rogaland:

Johan Risa,
johan.risa@kleppnett.no

Ranveig Løge (vara),
ranveigløge@live.no

Anne-Bjørg Hovda (vara),
anne.b.hovda@haugnett.no

Sogn og Fjordane:

Eivind Skjerven (leder),
eivind.skjerven@gmail.com

Telemark:

Evy Brattland,
brattlan@online.no

Annbjørg Mo (vara),
tlf. 35 52 27 06

Kommunale eldreråd:

Askøy:

John Solvik,
jsolvik@online.no

Tor Tønder (vara),
tlf. 56 14 05 80

Bergen:

Kirsten Utaaker,
kirs-u@online.no

Annelise Olsen (vara),
ao38@online.no

Willy Gustafson,
wilgust@online.no

Jorunn Solberg (vara),
jor-solb@online.no

Bodø:

Audun Spjell,
audun.spjell@gmail.com

Fjell:

Ole Konrad Ekerhovd
(leder), tlf. 56 33 14 74

Kjell Nordahl-Pedersen (vara),
tlf. 56 32 14 63

Fredrikstad:

Kåre Høye
kre.hye@getmail.no

Fusa:

Turid B. Ekeberg,
tlf. 908 79 009

Gjøvik:

Ole Wilhelm Kavli,
od-hage4@online.no

Kristiansund:

Øyvind Wæraas,
owaeraas@online.no

Kongsberg:

Jorunn Ulleberg,
arne.ulleberg@getmail.no

Sigrun Holm (vara),
tlf. 32 73 54 53

Lillehammer:

Aagot Flagstad,
flagstad@bbnett.no

Arne Norborg (vara),
anorborg@start.no

Molde:

Alvhild Søsnes,
alvhilds@bluezone.no

Os:

Olav Djuve,
odjuve@broadpark.no

Johannes Bolstad (vara),
johannes.bolstad@bkkfiber.no

Osterøy:

Norvald Vedaa,
nvedaa@online.no

Kari Aarestøl (vara),
tlf. 56 39 41 46

Kari Vikesund,
karivikesund@c2i.net

Rana:

Inga Marie Rushfeldt
(nestleder)
Tlf. 75 15 25 04

Tove Lian,
hel-lia@online.no

Hanna Seeger, (vara)
hseeger@signalbox.no

Mary Bjørnå (vara)
mabjorna@broadpark.no

Sandefjord:

Sonja Lausch-Liseth,
lisson@online.no

Sandnes:

Aase Brit Borsheim,
aase-brit.borsheim@lyse.net

Per Egra (vara),
per.egra@lyse.net

Sarpsborg:

Erling Loraas,
eloraas@online.no

Skien:

May-Brith Brekke,
maybrekk@sf-nett.no

Birgit Glomlien (vara),
birgit_glomlien@hotmail.com

Sola:

Jon Solheim, tlf. 51 65 51 46

Stavanger:

Liv Bodil Kallelid,
tlf. 51 55 60 59

Trondheim:

Astrid Seim Ekland,
aseke@broadpark.no

Tromsø:

Jorunn Rasmussen,
krasmu@online.no

Tønsberg:

Oddbjørn Hagen,
od-hage4@online.no

Ullensaker:

Olav Hagen (leder),
olav-hagen@frisurf.no

Arne Myhte (vara),
mythe@live.no

Vefsn:

Turid Mæhre Olsen,
turid.arna.olsen@hotmail.com

Randolf Brattli (vara),
randobra@frisurf.no

Peggy Natvig (vara),
tlf. 996 90 070

Voss:

Kirsten Takvam,
tlf. 56 51 22 47

Gunnar Grove (vara)
tlf. 907 32 720

Vågan:

Bjørg Utnes
bjoer-ut@online.no

Ålesund:

Randi Havnevik Devold,
randi.devold@hotmail.no

Thor Magnussen (vara),
thormagn@online.no

Sjur Brande (vara),
sjur.brande@live.no

Redaksjonen
ønsker
alle en fin
sommer!

Returadresse:
LOP
Stortingsgt. 2
0158 OSLO

LOKALLAGENE

AKERSHUS Nedre Romerike Solveig Finsrud	944 16 199	solveig.finsrud@gmail.com	Lillehammer Per Rasmussen	995 07 051	prasmus@online.no
Øvre Romerike Kjellfrid Frankmo	970 92 474	kjellfrid@pms4u.no	OSLO Oslo Lillian Saxegaard	944 99 320	oslo@lop.no
BUSKERUD Kongsberg Rolf Wallin	32 73 44 07 908 42 165	rolf.henry.wallin@ebnett.no	Mattilsynet O/A/Ø Karin Tubås Andersen	482 70 235	tea8@online.no
HEDMARK Glåmdal Anna Stearn	975 45 394	annastearn@gmail.com	Meteorologisk Inst. Seniorklubb Norvald Bjergene	908 71 523	norwaldb@online.no
Presteforeningen Astrid Bjellebø Bayegan	909 29 047	abayegan@online.no	ROGALAND Haugaland Inger Stolt-Nielsen	916 88 833	inger.stolt-nielsen@hotmail.com
HORDALAND Bergen Gunda Falao Sparre	55 90 10 53	gunda.sparre@gmail.com	Mattilsynet R/A Karsten Kjølleberg	916 96 910	kars-tob@online.no
Sunnhordland Vermund Trohjell	53 42 04 42 918 25 257	vermund.trohjell@haugnett.no	OPPF Gunnar Nybø	51 69 77 65	nybo.gunnar@gmail.com
Voss og omland Ragnhild Mølster Lidal	901 18 013	rmlidal@broadpark.no	Sandnes og Jæren Synnøve Ladstein	51 66 41 39 916 97 145	sy-lad@online.no
MØRE OG ROMSDAL Kristiansund Karl A. Johansen	971 87 545	karl.johansen@nktv.no	Stavanger Inger Mydland	51 55 24 33 952 42 079	inger.mydland@lyse.net
Molde Bitten Linge	71 25 21 56	bitten.l@online.no	SOGN OG FJORDANE Indre Sogn Njål Ølmheim	979 56 220	njaalo@online.no
Ålesund Sigurd Dybvik	70 13 37 60 911 07 120	sidy@mimer.no	Nordfjord Roar Løddøen	57 85 10 52	g-loe@online.no
NORDLAND Midt-Helgeland Åse Floa Steinrud	977 17 534	tove@wika.no	SØR-TRØNDELAC Trondheim Annbjørg Ulset Evensen	930 30 739	ul-evensen@online.no
Rana Tove Lian	75 15 03 02 456 30 948	hel-lia@online.no	TELEMARK Telemark Evy Brattland	35 55 78 48 986 72 973	brattlan@online.no
Salten Brynhild Geiring	75 53 93 68 901 70 180	bgeiring@hotmail.com	TROMS Tromsø Arvid Tangen	911 94 801	artang@online.no
Vesterålen Steinar Henriksen	76 12 32 60 474 17 879	steinar.henriksen@sktv.no	VESTFOLD Larvik Odd Bjarne Johansen	33 11 12 91 913 99 944	oddbj@online.no
Vågan Reidun Karjalainen	906 86 174	reidun.karjalainen@vagan.kommune.no	Sandefjord Paul Wirkola	974 11 902	pwirk@online.no
NORD-TRØNDELAC Namsos Bjørn Kvatningen	74 27 33 23 992 66 705		Tønsberg Anne-Lise Aune Lee	903 67 550	leenorge@gmail.com
Steinkjer Leif Aune	74 14 36 34 994 32 351	leif.kjetil.aune@ntebb.no	ØSTFOLD Fredrikstad Kåre Høye	69 39 08 52 934 52 931	kre.hye@getmail.no
OPPLAND Gjøvik Elin Onsrud	61 19 17 58	tryon@online.no	Indre Østfold Randi Frankrig	922 80 706	randi.frankrig@gmail.com
Gudbrandsdal Terje Lindby	481 72 312	tromlin@online.no	Moss Kristian Hjortkjær Hansen	69 25 49 88 909 10 091	kleberget@yahoo.no
			Sarpsborg Ellen-Marie Mikkelsen	908 20 480	ellen-mm@online.no